



**VUOSIKERTOMUS 1999**



## Sisältö

VR lyhyesti	1
VR-konserni	2
Pääjohtajan katsaus	4
VR Osakeyhtiö	6
Oy VR-Rata Ab	14
Railtelia Oy	16
IT Solicom Oy	17
Avarra Oy	17
Henkilöstö	18
Turvallisuus	20
Ympäristö	22
Hallituksen toimintakertomus	24
Konsernin tuloslaskelma	27
Konsernin tase	28
Konsernin rahoituslaskelma	30
Emoyhtiön tuloslaskelma	31
Emoyhtiön tase	32
Emoyhtiön rahoituslaskelma	34
Tilinpäätöksen liitetiedot	35
Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä	48
Tilintarkastuskertomus	48
Hallintoneuvoston lausunto	49
Konsernin tuloslaskelma euroina	50
Konsernin tase euroina	51
VR-Yhtymä Oy:n hallinto ja johto	52
Yhteystiedot	54

# VR lyhyesti

## Liikeidea

VR-konserni tarjoaa turvallisia, korkealaatuisia ja ympäristöä mahdollisimman vähän rasittavia palveluita tavaraliikenteen asiakkaille ja joukkoliikenteen matkustajille.

## Arvot

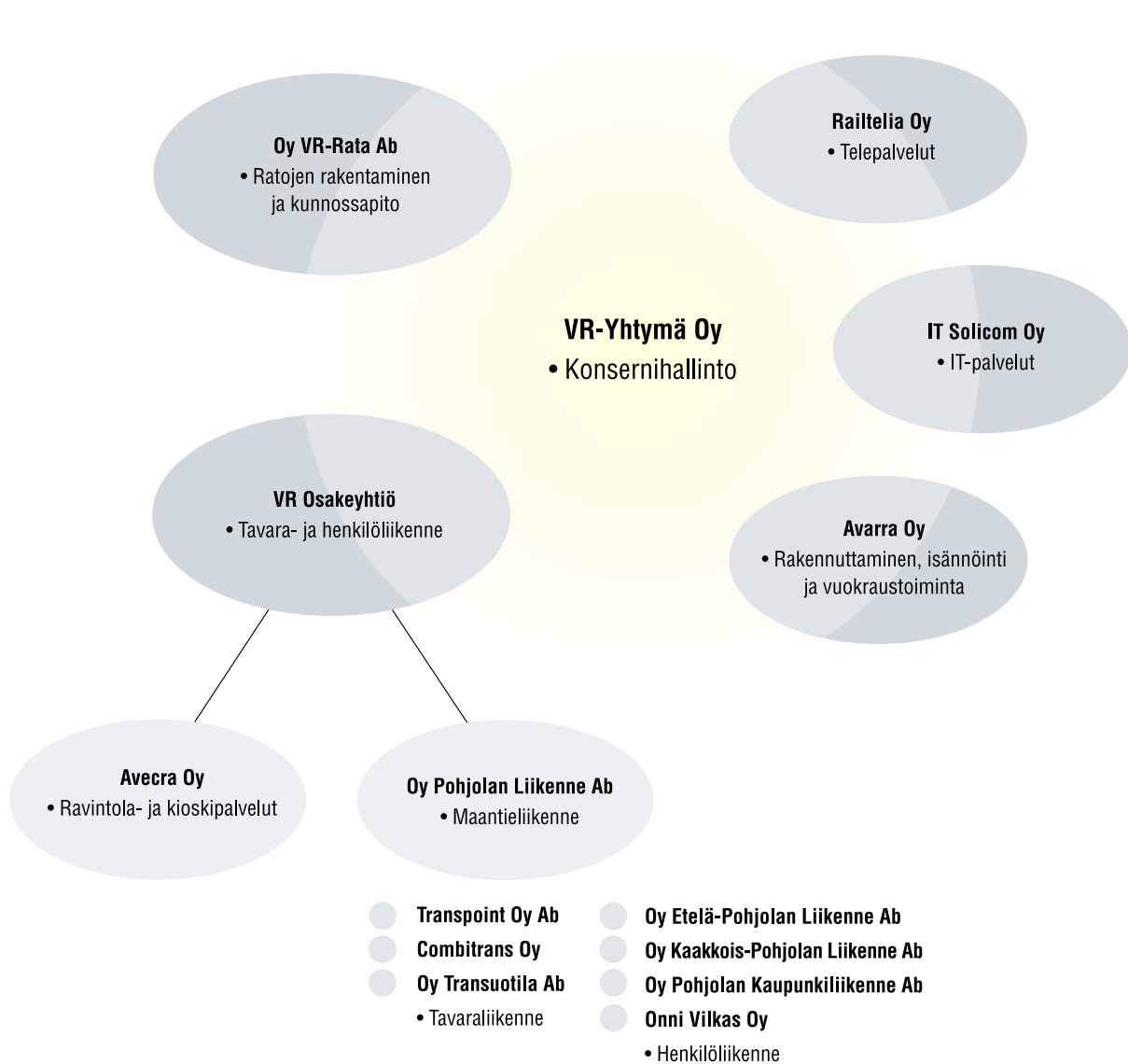
- Turvallisuus
- Asiakaslähtöisyys
- Laatu
- Ympäristöystävällisyys
- Kansainvälisyys

## Vuosi 1999

- Konsernin tavaraliikenteen kuljetusmäärät pysyivät edellisen vuoden tasolla, henkilöliikenne kasvoi 7 %.
- VR sai Euroopan ensimmäisenä rautatieyhtiönä ISO 9001 -laatusertifikaatin ja ISO 14000 -ympäristösertifikaatin koko henkilöliikenteelleen. VR Cargon sertifiointi laajeni kattamaan koko Suomen.
- Sveitsiläinen Rail Gourmet tuli kioski-, kahvila- ja ravintolapalveluita tarjoavan Avecran osakkaaksi 40 %:n omistusosuudella.
- Radan päällystöiden määrä väheni viidenneksen ennätysvuodesta 1998. Yhteensä rataa parannettiin 400 ratakilometriä.
- Rautatiekaluston kunnossapitoverkoston uudistaminen alkoi. Kunnossapitohenkilöstön määrä vähenee noin 600 henkilöllä vuoteen 2003 mennessä.
- VR jatkoi työtä turvallisuuden parantamiseksi. Vuonna 1999 ei sattunut vakavia henkilövahinkoihin johtaneita junaonnettomuuksia.

Tunnuslukuja	1999	1998
Liikevaihto, Mmk	6 773	6 945
Tulos verojen jälkeen, Mmk	396	386
Tase, Mmk	8 679	8 687
Henkilöstö keskimäärin	16 075	16 439
Tavaraliikenteen kuljetukset, milj. t	48,0	48,0
Henkilöliikenteen matkat, milj.	63,9	59,8

# VR-konserni



### **VR-Yhtymä Oy**

on VR-konsernin emoyhtiö, joka omistaa konsernin kiinteistöt ja tarjoaa muille konserniyhtiöille mm. rahoitukseen, hallintoon, kiinteistöihin ja viestintään liittyviä palveluja.

Liikevaihto: 266 Mmk

Henkilöstön määrä: 318

Pääjohtaja: Henri Kuitunen

### **VR Osakeyhtiö**

on Suomen johtava kuljetusalan yritys, joka harjoittaa sekä tavara- että henkilöliikennettä.

Liikevaihto: 3,8 mrd mk

(tavaraliikenne 1,9 mrd mk,

henkilöliikenne 1,6 mrd mk)

Henkilöstön määrä: 9 900

Toimitusjohtaja: Juhani Kopperi

### **Avecra Oy**

täydentää VR Osakeyhtiön henkilöliikenteen palveluja. Yhtiöllä on ravintola- ja kioski-toimintaa asemilla ja junissa. Yhtiön osakkeista 60 % omistaa VR Osakeyhtiö ja 40 % Rail Gourmet.

Liikevaihto: 171 Mmk

Henkilöstön määrä: 487

Toimitusjohtaja: Anssi Komulainen

### **Oy Pohjolan Liikenne Ab -konserni**

tytäryhtiöineen harjoittaa junaliikennettä täydentävää autoliikennettä.

Liikevaihto: 1,1 mrd mk

Henkilöstön määrä: 1 839

Toimitusjohtaja: Matti Krannila

### **Oy VR-Rata Ab**

on erikoistunut ratojen rakentamiseen ja kunnossapitoon. Yhtiön suurin asiakas on liikenneministeriön alainen Ratahallintokeskus.

Liikevaihto: 1,7 mrd mk

Henkilöstön määrä: 3 235

Toimitusjohtaja: Teuvo Sivunen

### **Railtelia Oy**

Tuottaa telepalveluita rautatieliikenteeseen ja kehittää telejärjestelmiä kuljetus- ja logistiikka-alan tarpeisiin. Yhtiön osakkeista 60 % omistaa VR-Yhtymä Oy ja 40 % Telia Finland Oy.

Liikevaihto: 148 Mmk

Henkilöstön määrä: 184

Toimitusjohtaja: Jouko Tervo

### **IT Solicom Oy**

on kuljetussektorin järjestelmiin erikoistunut IT-palveluyritys. Yhtiön osakkeista 60 % omistaa VR-Yhtymä Oy ja 40 % Novo Group Oyj.

Liikevaihto: 88 Mmk

Henkilöstön määrä: 96

Toimitusjohtaja: Henri Ollila

### **Avarra Oy**

harjoittaa rakennuttamista, isännöintiä ja vuokraustoimintaa. Yhtiö on erikoistunut vuokratalojen perusparantamiseen.

Liikevaihto: 64 Mmk

Henkilöstön määrä: 16

Toimitusjohtaja: Reijo Savolainen

## Pääjohtajan katsaus



# Vaihtelut perusteellisuudessa näkyivät VR:n kuljetuksissa

Kansantalouden tunnuslukujen mukaan Suomi voi kohtalaisen hyvin vuonna 1999. Kokonaistuotannon kasvu oli voimakasta. Tähän kehitykseen vaikutti ratkaisevasti sähköelektronikka-alan menestys.

Rautatiekuljetusten kannalta tärkeillä perusteellisuuden aloilla tilanne oli toinen. Eriyisesti vuoden alkupuolella teollisuudella oli vaikeuksia viennissä. Myös Venäjän talustilanne vaikutti rautatieliikenteeseen. Vuoden lopulla kuljetukset kuitenkin lisääntyivät, minkä ansiosta VR pystyi säilyttämään mark-

kinaosuutensa. Kokonaisuutena VR:n tavaraliikenne pysyi lähes edellisen vuoden tasolla eli noin 40 miljoonassa tonnissa.

Henkilöliikenteessä tehtiin yli 53 miljoonaa junamatkaa, joista noin neljä viidesosa kirjattiin pääkaupunkiseudun lähiliikenteessä. Siinä matkojen määrä kasvoi viisi prosenttia. Selvää kasvua oli myös YTV-alueella, rantaradalla ja InterCity-liikenteessä.

VR-konsernin tulos vuodelta 1999 oli 396 miljoonaa markkaa eli kymmenen miljoonaa markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Li-

kevoitto oli 429 miljoonaa markkaa, mikä jäi edellisestä vuodesta 64 miljoonaa markkaa. Tähän vaikuttivat pääasiassa tavaraliikenteen alhaisemmat kuljetusmäärät ja ratatöiden väheneminen.

### **Turvallisuusohjelman toteuttaminen jatkuu**

Viidestä VR:n toimintaa linjaavasta arvosta tärkein on turvallisuus, jonka varmistamiseksi vuonna 1998 päivitettiin rautateiden turvallisuusohjelma yhdessä Ratahallintokeskuksen

kanssa. Ohjelman toteuttaminen jatkui suunnitelmallisesti vuonna 1999.

Turvallisuusohjelmassa painotetaan auto- maattisen kulunvalvonnan rakentamisen tärkeyttä. Tavoitteena onkin saada lähivuosina kaikki pääradat kulunvalvonnan piiriin, mikä auttaa VR:ää nousemaan turvallisuudessa eurooppalaisten kärkimaiden joukkoon.

Olenainen osa turvallisuusohjelmaa ovat neljä alueellista junaturvallisuustoimikuntaa. Niihin nimetyt eri ammattiryhmien edustajat miettivät ratkaisuja ongelmiin ja syntyvät liikenteenhoidon prosesseihin. Pulmatilanteiden ja niiden käsittelyn tarkka raportointi ja valtakunnallinen yhteydenpito ovat turvallisuustoimikuntien arkipäivän työtä, josta saadut tulokset ovat erittäin myönteisiä.

### **Laatusertifikaateilla järjestelmällisyyttä**

Poikkeuksellisen hankalat sääolot tuottivat VR:lle ja sen asiakkaille suuria hankaluuksia vuoden alussa. Tilanteen pikaiseksi korjaamiseksi aloitettiin projekti, jonka tehtäväksi tuli käydä perin pohjin läpi koko liikenteenhoidon ketju, etsiä siitä heikkoudet ja tehdä korjaavia ratkaisuja. Suuri ja vaativa työ on edennyt varsin hyvin, mitä todistaa, että esimerkiksi vuoden lopun lumisateet eivät haitanneet junaliikennettä.

Liikenteen laatuasiat olivat kertomusvuonna muutoinkin voimakkaasti esillä. VR sai Euroopan ensimmäisenä rautatieyhtiönä koko henkilöliikennettä koskevan ISO 9001 -laatusertifikaatin. Sitä voi luonnehtia välitavoitteeksi parannettaessa palveluja. Henkilöliikenne sai myös ISO 14001 -ympäristösertifikaatin. Vastaava sertifikaatti myönnettiin myös VR Cargolle.

Sen lisäksi, että saadut sertifikaatit ovat osoitus VR:n paneutumisesta laatu- ja ympäristöasioihin, niillä on myönteinen vaikutus liiketoimintaan. Ne myös lisäävät VR:n toiminnan järjestelmällisyyttä.

### **Kunnossapitoverkosto uudistetaan**

Rautatiekaluston kunnossapitoverkoston uudistamista koskeva päätös tehtiin aivan vuoden 1999 lopulla. Päätöksen mukaan Turun ja Kuopion konepaja lopettavat toimintansa vuoteen 2003 mennessä. Kuopion toiminnot siirretään Pieksämäen konepajalle ja muihin yksiköihin. Turussa jatkaa varikko.

Paljon julkista huomiota saaneen ratkaisun taustalla ovat työn väheneminen ja rakenneuudistus. Perinteistä konepajatyötä ei ole enää niin paljon kuin aikaisemmin, ja uudistuva kalusto tarvitsee kunnossapitoa vähemmän kuin vanha kalusto.

Konepajoja koskeva ratkaisu on osa VR Osakeyhtiön teknisten toimintojen uudelleenjärjestelyä, joita jatketaan vuonna 2000.

Kiitän VR:n asiakkaita, muita yhteistyökumppaneita ja omaa henkilöstöämme vuodesta 1999.

Henri Kuitunen  
pääjohtaja

## VR Osakeyhtiö

Henkilöliikenne

# Junamatkustuksen kasvu jatkui

Junamatkojen määrässä tehtiin uusi ennätys vuonna 1999. Tavaraliikenteen kuljetukset ylsivät viikkaan loppuvuoden ansiosta lähes edellisten vuosien tasolle. VR Osakeyhtiön raideliikenteen liikevaihto oli yhteensä 3,8 miljardia markkaa. Tavaraliikenteen liikevaihto oli 1,9 miljardia ja henkilöliikenteen 1,6 miljardia markkaa. VR Osakeyhtiön investointien määrä nousi 981 miljoonaan markkaan. Suurimmat investointikohteet olivat henkilöliikenteen kalusto ja uudet sähköveturit. Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin 9 900 henkilöä.







Junamatkustus oli vilkasta vuonna 1999. Yhteensä tehtiin 53,2 miljoonaa matkaa, mikä on 4 % enemmän kuin edellisenä ennätysvuonna 1998. Henkilökilometriä kasvoi noin prosenttia ja oli kaikkiaan 3,4 miljardia.

Voimakkainta kasvu oli pääkaupunkiseudun lähiliikenteessä, jossa matkat lisääntyivät 5 % ja henkilökilometrit 4 %. Matkustus kasvoi erityisesti rantaradalla Leppävaaran ja Kilon alueilta Helsinkiin sekä Helsingin ja Tikkurilan välisellä kaupunkiradalla. Myös VR:n oma vyöhykeliikenne YTV-alueen ulkopuolella lisääntyi. Yhteensä lähiliikenteessä tehtiin 41,4 miljoonaa matkaa.

Kaukoliikenteessä matkojen määrä laski hieman ja oli kaikkiaan 11,9 miljoonaa. Sen sijaan henkilökilometrit kasvoivat jonkin verran edellisvuodesta.

Kaukoliikenteessä nopeimmin kehittyi InterCity-liikenne, lähes neljänneksen edelliseen vuoteen verrattuna. Uudet kaksikerrosvaunut tekivät mahdolliseksi verkon laajennuksen siten, että Helsingin ja Joensuun sekä Helsingin ja Oulun välille tuli uusi edestakainen InterCity-vuoro. Myös Helsingin ja Turun välillä kaksi junavuoroa muutettiin InterCity-juniksi.

Venäjän liikenne laski 18 % edellisestä vuodesta ruслан voimakkaan heikentymisen vuoksi. Loppuvuodesta lasku kuitenkin tasaantui, ja joululiikennettä oli 15 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

### Täsmällisyystavoite 90 %

Tammihelmikuun vaikeat sääolosuhteet aiheuttivat häiriöitä Helsingin seudun ratapihoilla. Häiriöiden seurauksena täsmällisyys putosi selvästi alkuvuonna. Koko vuoden täsmällisyys oli kaukoliikenteessä 84 %, kun mittarina on korkeintaan viiden minuutin myöhästyminen pääteasemalla. Pääkaupunkiseudun lähiliikenteessä täsmällisyys oli edelleen erittäin hyvä, 98 %. Lähiliikenteen myöhästymisraja on kolme minuuttia.

Keväällä perustettiin hanke, jonka tavoitteena on nostaa VR:n junien täsmällisyys rautateilla yleisesti hyvänä pidettyyn 90 %:iin. Tärkeimpiä keinoja ovat ratatöiden ja liikenteen parempi yhteensovittaminen sekä aikataulusuunnittelun periaatteiden tarkistaminen.

Vuoden aikana parannettiin junakaluston varmuutta talviolissa ja hankittiin uusia lumityökoneita. Lisäksi lumipyryihin varauduttiin entistä paremmin. Asemien kuulutuslaitteet

päätettiin uusia matkustajainformaation parantamiseksi. Uusien laitteiden asentaminen jatkuu vielä vuoden 2000 aikana.

### InterCity-palvelu uudistui

Vuoden aikana valmistui pikajunien ensimmäisen luokan uudistus. Uudistusten ja markkinoinnin seurauksena liikematkustus ja muu matkustaminen ensimmäisessä luokassa lisääntyi selvästi. Palvelun parantamiseksi pikajunien kaikki matkustamotilat on uusittu 90-luvulla.

Transtech toimitti VR:lle 22 uutta InterCity-kaksikerrosvaunua vuoden aikana. Joulukuun lopulla liikenteessä oli jo 38 kaksikerroksista vaunua niin, että jokaisessa InterCity-junassa oli vähintään kaksi uutta vaunua. Poikkeuksena oli ainoastaan Helsingin ja Turun välinen rantarata, jolle kaksikerroksiset vaunut tulevat kesään 2000 mennessä.

Uudet matalalattiaiset InterCity-vaunut saivat matkustajilta myönteistä palautetta. Asiakkaat kiittivät ilmastointia, toisen kerroksen näkymiä sekä sisäänkäynnin helppoutta. Myös perheytit ja lasten leikkipaikat olivat suosittuja.



### **Kaupunkijunat lähiliikenteeseen**

Vuoden lopulla uudet kaupunkijunat tulivat pääkaupunkiseudun lähiliikenteeseen. Fiat Ferroviarian toimittamat 10 matalalattiaista junaä liikennöivät kaupunkiradalla Helsingin ja Hiekkaharjun välillä.

Uutta VR:lle suunnitellussa junassa on se, että tilaa vievät laitteet on sijoitettu junan katolle. Kaupunkijunassa on väljät eteistilat ja suuri matalalattiaosasto kummassakin vaunussa. Junassa on 184 istumapaikkaa, 8 kääntöistuipaikkaa ja sata seisomapaikkaa. Lisäksi invamatkustajalle, lastenvaunuille ja polkupyörille on omat paikat.

Kaupunkijunan matkustusmukavuutta lisäävät ilmastointi ja infomonitorit. Matkustusturvallisuutta parantaa videovalvonta. Lisäksi juna on ympäristöystävällinen mm. sen takia, että se käyttää energiaa tehokkaasti.

Tukholman välimiesoikeus totesi syyskuussa, että VR:llä oli oikeus purkaa GEC Alstomin kanssa solmittu sopimus kiskobusseista niiden kovan melun ja suuren painon vuoksi. Joulukuussa käynnistyi uusi tarjouskierros, joka etenee päätösvaiheeseen vuoden 2000 aikana.

VR:n tarjouspyyntö koski 12-20 kiskobussia, ja siihen sisältyi optio enintään 20 kiskobussista. Kiskobussiliikenteen tavoitteena on säilyt-

tää vähäliikenteisten rataosien palvelutaso ja lisätä matkustajamääriä.

### **Henkilöliikenne sai laatu- ja ympäristösertifikaatin**

Henkilöliikenteessä jatkettiin systemaattista palvelujen kehittämistä. Asiakaspalautejärjestelmään kirjattiin lähes 10 000 palautetta.

Vuoden lopulla VR sai ensimmäisenä rautatienä Euroopassa koko henkilöliikennettä koskevan ISO 9001 -laatusertifikaatin ja ISO 14001 -ympäristösertifikaatin. Sertifikaatit ovat välitavoite laadun kehittämisessä.

Tietojärjestelmien kehittämisen painopiste oli matkakorttihankkeessa ja konduktöörin kannettavassa myyntilaitteessa. Kannettava myyntilaitte mahdollistaa matkakorttien ja elektronisen rahan käytön junissa. Ensimmäisenä VR:llä otetaan käyttöön YTV-alueen matkakortti vuoden 2000 aikana.

Lihastautiliiton ja Suomen MS-liiton yhteinen Viesti-projekti myönsi VR:lle kansainvälisenä vammaistenpäivänä kunniakirjan ja kiertopalkinnon invavaunujen ja niiden hinnoittelun kehittämisestä.

### **Ensimmäinen matkakeskus Seinäjoelle**

Suomen ensimmäisen matkakeskuksen raken-

nustyöt jatkuivat Seinäjoella. Matkakeskus avataan keväällä 2000. Seuraavana vuorossa ovat Tampereen ja Jyväskylän matkakeskukset.

Matkakeskus on joukkoliikenteen solmu-kohta, josta matkustaja saa aikataulu- ja hintatiedot ja matkaliput sekä voi vaihtaa joustavasti kulkuvälineestä toiseen. Keskukset parantavat joukkoliikenteen kilpailukykyä. Liikenneministeriö on suunnitellut Suomeen 22 matkakeskuksen verkkoa vuoteen 2005 mennessä.

### **Sopimukseen YTV:n ja liikenneministeriön kanssa**

Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan (YTV) kanssa solmittiin kuusivuotinen sopimus Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan junaliikenteestä. Samalla YTV sai kaksi vuotta lisää aikaa uusien kaupunkijunien lunastamiseen.

Liikenneministeriön kanssa tehtiin viisivuotinen sopimus valtion ostoliikenteestä. Valtio ostaa sovitut, kannattamattomat juna- vuorot vuosina 2000-2004. Sopimukseen liittyy budjettiehto eli ostot edellyttävät vuosittain varoja valtion budjetissa.

Nordic Jetline Finlandin kanssa solmittiin LaivaJuna-sopimus. Yhtiö harjoittaa katama- raaniliikennettä Helsingin ja Tallinnan välil-



lä. Lisäksi SAS:n, Lufthansan ja Air Botnian kanssa tehtiin liityntäliikennesopimus, joka koskee yhtiöiden ulkomaanlennoille lähteviä matkustajia.

### Rail Gourmet Avecran osakkaaksi

Sveitsiläinen Rail Gourmet tuli kioski-, kahvila- ja ravintolapalveluita harjoittavan Avecra Oy:n osakkaaksi 40 %:n omistusosuudella 1.7.1999. Tavoitteena on kehittää Avecran palveluita ja lisätä sen liikevaihtoa.

Avecran toiminnan painopiste vuonna 1999 oli uusien liikeideoiden kehittämisessä. Yhtiön liikevaihto oli 171 miljoonaa markkaa. Liikevaihdon lasku edellisvuoden 173 miljoonasta markasta johtui pääasiassa siitä, että Rovaniemen ja Keravan toimipaikat lopetettiin. Myös Helsingin rautatieasemalla sijaitseva Ravintola Mathilda suljettiin tilapäisesti liikeidean uudistusta varten.

Pasilan asemalle avattiin Minuuttibaari ja syksyllä aloitettiin uuden Robert's Coffee -toimipisteen rakentaminen Seinäjoelle tulevaan matkakeskukseen. Toimipiste avattiin tammi-kuussa 2000.

Henkilöstön osaamiseen kiinnitettiin edelleen huomiota. Edellisellä vuonna aloitettua laajaa oppisopimusperusteista koulutusta jatkettiin.

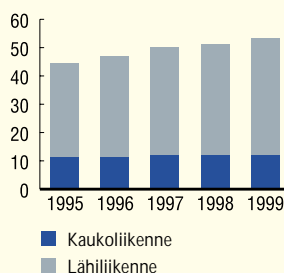
Myös henkilökunnan työkykyä tukeva ohjelma jatkui.

### Linja-automatkat lisääntyivät

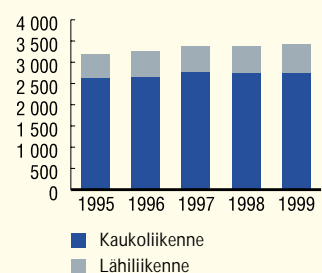
VR-konserniin kuuluvan Pohjolan Liikenne-konsernin linja-autoliikenteen liikevaihto oli 162 miljoonaa markkaa. Linja-automatkoja tehtiin 10,7 miljoonaa, mikä oli 26 % edellisistä vuotta enemmän. Kasvu johtui pääkaupunkiseudun ja Turun sopimusliikenteiden kasvusta.

Vuoden lopussa konsernilla oli 310 linja-autoa, kun niitä oli edellisellä vuonna 223. Lisäys johtui sopimusliikenteen kasvusta ja kotkalaisen Onni Vilkas Oy:n ostosta joulukuussa 1999.

Matkat junaliikenteessä, miljoonaa



Junaliikenteen henkilökilometrit, miljoonaa



# Tavaraliikenne vilkastui hiljaisen alkuvuoden jälkeen

Vuonna 1999 VR Cargo kuljetti yhteensä 40,0 miljoonaa tonnia, mikä on lähes yhtä paljon kuin edellisenä vuonna. Metsäteollisuuden suhdannetaantuma heijastui kuljetuksiin ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Idänliikenne säilyi kuitenkin edellisen vuoden ennätyslukemissa. Kotimaan liikenteessä hiljainen alkukausi vilkastui loppuvuotta kohden. Samoin transitoliikenne kasvoi selvästi vuoden lopulla. VR piti markkinaosuutensa, joka on noin 26 % Suomen tavarankuljetussuoritteesta.

Kotimaan liikenteessä kuljetettiin yhteensä 23,2 miljoonaa tonnia tavaraa. Alkuvuonna tammi-huhtikuussa kotimaan liikenteen kuljetusmäärä oli noin 5 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Syyskuun jälkeen metsäteollisuuden viennin vilkastui huomattavasti, mikä näkyi myös VR Cargon kuljetuksissa. Metsäteollisuuden kuljetukset olivat yhteensä 15,7 miljoonaa tonnia. Määrä on 3 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Metsäteollisuuden osuus on runsaat kaksi kolmannesta VR:n kaikista kuljetuksista.

Metalliteollisuuden kotimaan kuljetukset kasvoivat 2 %. Kaikkiaan kuljetettiin 5,5 miljoonaa tonnia. Merkittävin tuoteryhmä oli raskaskuljetukset, joiden kokonaismäärä oli 2,4 miljoonaa tonnia.

Kemianteollisuuden kuljetukset ylittivät viime vuoden määrät prosentilla. Yhteensä kuljetettiin 1,9 miljoonaa tonnia. Eniten kasvua oli syövyttävien aineiden kuljetuksissa. Polttoaineiden kuljetusmäärät olivat edellisen vuoden tasolla.

## Puuntuonti Venäjältä kasvoi edelleen

Ruplan devalvoinnista johtuva vilkas tuonti Venäjältä jatkui. Se näkyi myös VR Cargon idänliikenteessä, jossa päästiin lähes edellisen vuoden ennätyslukuihin. Suomen ja Venäjän välillä kuljetettiin vuonna 1999 yhteensä 12,9 miljoonaa tonnia tavaraa.

Vielä alkuvuonna kemiankuljetukset olivat korkealla tasolla, mutta loppuvuonna ne hiljenivät selvästi. Erilaiset Venäjän sisäiset määräykset vaikeuttivat erityisesti petrokemian tuotteiden tuontia. Kemianteollisuuden kuljetusten kokonaismäärä jäi edellisestä vuodesta 16 % ja oli yhteensä 4,0 miljoonaa tonnia.

Raakapuun tuonti oli koko vuoden vilkasta. Puuta kuljetettiin 6,4 miljoonaa tonnia, mikä on 9 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Metalliteollisuuden kuljetukset lisääntyivät runsaan prosentin. Yhteensä ne olivat noin 2 miljoonaa tonnia.

Vientikuljetukset Venäjälle supistuivat edelleen. Rautatiekuljetusten määrä laski kui-



tenkin vähemmän kuin muut vientikuljetukset Suomesta itään.

## Transitoliikenne edellisvuosien tasolla

Transitoliikenne Venäjältä Suomen kautta länteen kasvoi loppuvuonna huomattavasti, sillä Venäjän viennin vaikeuttavat rajoitukset eivät koskeneet transitoliikenteessä yleisimpiä petrokemian tuotteita.

Metalliteollisuuden transitokuljetukset vähenivät 26 %, vaikka uusia merkittäviä kuljetuseriä saatiin esimerkiksi Kostamuksen pelletistä. Kaikkiaan transitoliikenteen määrä ylsi 2,8 miljoonaan tonniin, mikä on lähellä edellisten vuosien kuljetusmääriä.

Rautatiekuljetukset Trans-Siperian reittiä pitkin Suomesta Kaukoitään kasvoivat selvästi syksyn 1999 aikana. Myös tuontikuljetukset erityisesti Etelä-Koreasta lisääntyivät. Vuonna 1999 Siperian radalla kuljetettiin yhteensä noin 16 000 TEU:ta, mikä on kolmannes kaikista reitin transitokonteista. Suomesta Kaukoitään kuljetetaan suomalaisen vientiteollisuuden



## Tavaraliikenne



tuotteita. Suomeen tuodaan lähinnä kulutus-tavaroita.

Konttiliikennettä Siperian radalla pyritään lisäämään parantamalla kuljetusten laatua ja nopeutta sekä pitämällä rahtimaksut kilpailukykyisinä. Tavoitteena on lyhentää kuljetusai-kaa Siperian halki uuden vaunutekniikan avulla. Rautatiekuljetus Vainikkalan raja-ase-malta Tyynen valtameren rannalle kestää 12 vuorokautta.

### Raideleveyden vaihtajat testattavina pohjoisessa

Länteen Turun ja Tornion kautta kuljetettiin yhteensä 1,0 miljoona tonnia tavaraa, mikä on 12 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vien-nin ja tuonnin epätasapaino lisääntyi. Liiken-teen laatua kehitettiin yhteistyössä junalautta-yhtiöiden ja muiden partnereiden kanssa.

Torniossa ja Haaparannassa kokeiltiin uutta raideleveyden vaihtolaitetta, jossa pyörien väli levenee tai kapenee automaattisesti junan liik-kuessa. Uusi laitteisto mahdollistaa entistä nopeammat kuljetukset, koska tavara kulkee koko matkan samassa vaunussa. Päätökset käyt-töön otettavasta laitteistosta tehdään kevään 2000 aikana.

### RailTrace seuraa kuljetuksia

VR kehitti uutta RailTrace-nimistä kansain-välistä lähetyksen seurantapalvelua. Järjestel-mästä saa tiedon siitä, missä kukin tavaravaunu on ja koska se saapuu perille. Internetiin poh-jautuva järjestelmä kattaa lähes kaikki Euroo-pan maat ja Venäjän.

RailTrace on ensimmäinen seurantapalvelu, joka yhdistää laajasti eri maiden operaattorei-den tiedot toisiinsa. Palvelu käynnistyy syksyllä 2000. Se on osa liikenneministeriön koordi-noimaa TEDIM-ohjelmaa.

### Turvallinen, luotettava ja ympäristöystävällinen

VR Cargon kertomusvuonna teettämän tutki-muksen mukaan asiakkaat pitivät rautatiekul-jetuksia turvallisina, luotettavina ja ympäris-töystävällisinä. Kuljetusmuodon valintaan vai-kuttivat eniten varmuus ja huolellisuus, aika-taulujen pitävyys, kustannukset ja sopivan kaluston saatavuus.

Ympäristöystävällisyyden merkitys kuljetus-muodon valinnassa on kasvanut. Tutkimuksen mukaan 81 % VR Cargon asiakkaista oli sitä mieltä, että ympäristöystävällisyys on merkit-tävä valintaperuste. Joka kolmannelle ympäris-töseikat olivat ratkaisevan tärkeitä.

### Kalustoa uusittiin asiakkaiden tarpeisiin

VR Cargon vaunuhankinnoissa pääpaino oli nykyisten vaunujen uusimisessa. Vuonna 1999 uusittiin kaikkiaan noin 700 vaunua ja hankitiin 40 uutta vaunua. Lähtökohtana olivat erityisesti metsäteollisuuden tarpeet.

Vaunujen käyttöä tehostettiin edelleen: niiden kiertoaikaa lyhennettiin ja akselipainoa nostettiin. Vuoden aikana vähennettiin lähes 1 000 vaunua, mikä vastaa edellisten vuosien määrää. Tavaraliikenteessä on kaikkiaan noin 12 000 vaunua.

Paperiteollisuudelle uusittiin kaksiakselisia siirtoseinävaunuja, joissa on vanha alusta ja uusi korirakenne. Korja on korotettu, oviauk-koa levennetty, kantavuutta nostettu ja lattiaa vahvistettu. Vaunun koko sivu voidaan avata kahdessa osassa. Selluloosavaunuja uusittiin niin, että suuret 8-12 tonnin selluuyksiköt mah-tuvat niihin. Leveiden ja raskaiden paperirul-lien kuljetuksiin hankittiin 40 uutta neliakse-lista siirtokatevaunua.

Uusia vaunuja rakennettiin myös kasvavia yhdistettyjä kuljetuksia varten. Vaunut sopi-vat ajoneuvoyhdistelmien, trailereiden, kont-tien ja vaihtokorien kuljetuksiin. Osa vaunuis-ta on varustettu laitteistolla, joka takaa vakio-



lämpötilan kuljetuksen aikana. Pasilan konttiterminaliin rakennettiin uusi kuormauslaituri helpottamaan vaunujen kuormausta ja purkausta.

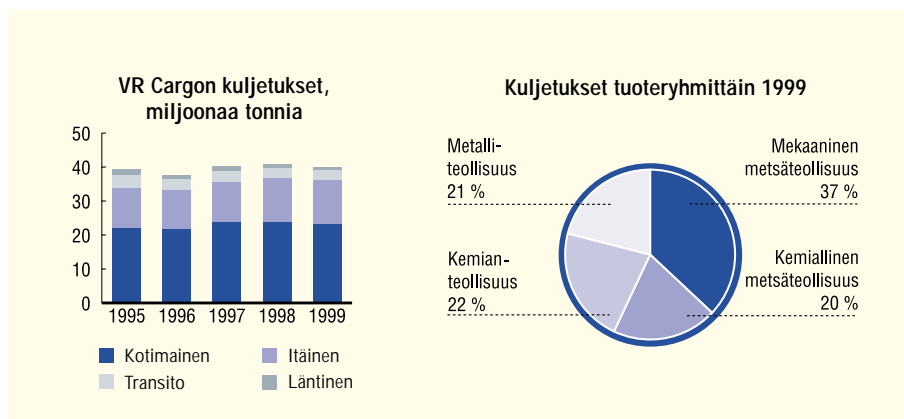
### Maantiekuljetukset kasvoivat

Maanteitse kuljetettiin tavaraa ja nestemäisiä polttoaineita 8,0 miljoonaa tonnia. Kasvu edelliseen vuoteen oli 8 %. Pohjolan Liikenne-konsernin omien kuorma- ja säiliöautojen määrä oli vuoden lopussa 265. Lisäksi käytössä oli noin 750 alihankkijoiden kuorma-autoa.

Kappaletavaraa kuljettavan Transpoint Oy Ab:n liikevaihto oli 588 miljoonaa markkaa. Liikevaihto pieneni edellisestä vuodesta 5 %. Lasku johtui kuljetuspalveluiden ylitarjonnasta kotimaan markkinoilla ja sen aiheuttamasta hintatason laskusta.

Combitrans Oy:n liikevaihto kasvoi 9 % ja oli yhteensä 287 miljoonaa markkaa. Yhtiö

hoitaa osa- ja kokokuormakuljetuksia. Säiliökuljetuksia hoitavan Oy Transuotila Ab:n kotimaan liikevaihto oli 58 miljoonaa markkaa, missä oli 24 % kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu johtui lähinnä yritysostoista.



## Oy VR-Rata Ab

Ratojen rakentaminen ja kunnossapito

# Ratatyöt vähentyivät ennätysvuodesta



Oy VR-Rata Ab:n liikevaihto vuonna 1999 oli 1,7 miljardia markkaa. Liikevaihdosta Ratahallintokeskuksen tilaamien töiden osuus oli noin 90 %. Yhtiön liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna noin 210 miljoonaa markkaa. VR-Radan palveluksessa oli keskimäärin 3 235 henkilöä.





Radan päällysrakennetöiden määrä oli viidenneksen pienempi kuin edellisellä vuonna, jolloin töitä tehtiin ennätysmäärä. Yhtiön tuotantokapasiteetti oli vuoden lopulla vajaassa käytössä. Yhteensä rataa parannettiin 400 ratakilometriä.

Uusimistöissä ja kunnossapidon yhteydessä rataa asennettiin 25 000 tonnia kiskoja, 650 000 betonipölkkyä, 135 000 puupölkkyä ja 200 vaihdetta. Vaihteista neljäsosa asennettiin yksityisraiteille. Sepelitukikerroksen puhdistus- ja routaeristysten asennustöitä tehtiin 100 kilometriä. Siltoja ja tiejärjestelyjä rakentamalla poistettiin 52 tasoristeyttä.

### **Suurimmat työmaat edelleen Helsingin ja Tampereen välillä**

Koko 90-luvun ajan VR-Radan suurimmat työmaat ovat olleet Helsingin ja Tampereen välillä, missä on tehty rata- ja turvalaitetöitä. Tampereen ja Porin sekä Toijalan ja Turun välillä rataa ja laitteita on uusittu samanaikaisesti sähköistystöiden kanssa. Sähkörata Poriin valmistui katsauskautena. Työt Toijalan ja Turun välillä saadaan valmiiksi vuonna 2000. Pohjoisessa Kemi-Rovaniemi-osuudella valmistuivat päällysrakenteen uusimistyöt.

Vuoden aikana VR-Rata jatkoi radan uusimista mm. Savon radalla Kouvolasta Iisalmeen ja Karjalan radalla Lappeenrannasta Uimaharjuun. Samoin työt jatkuivat pääkaupunkiseudulla Helsingin ja Leppävaaran välisellä kaupunkiradalla, missä VR-Radalla oli raide-, turvalaite- ja sähköistysurakoita.

Junien kulunvalvontajärjestelmän rakentaminen eteni nopeutetun aikataulun mukai-

sesti. Kulunvalvonta valmistui pääradalla Keravalta Tampereelle sekä Tampereen Liehahdesta Poriin ja Raumalle. Samoin kulunvalvonnan piiriin tulivat rataosat Seinäjoelta Kokkolaan ja Ähtäriin. Vuoden lopussa valmiina oli yhteensä 1 200 kilometriä kulunvalvonnalla varustettua rataa. VR-Rata sai vuoden aikana uusia kulunvalvonnan rakentamistehtäviä 600 ratakilometrille.

### **Laatu, turvallisuus ja ympäristö huomioon**

Rataverkon kunnossapidossa noudatettiin Ratahallintokeskuksen kanssa solmittua kolmi- vuotista sopimusta. Raiteentarkastusmittausten mukaan ratojen geometrinen kunto ylitti sopimuksen laatutavoitteet. Uudesta tekniikasta ja rakennustöistä johtuvia turvalaitevikoja oli edellistä vuotta vähemmän. Silti häiriöiden määrä ylitti vielä tavoitteen. Talvi 1998-1999 oli Etelä-Suomessa poikkeuksellisen runsasluminen, mikä häiritsi liikennettä ja aiheutti ylimääräisiä kustannuksia.

VR-Rata otti kertomusvuonna käyttöön käsikirjan, johon on koottu yhtiön laatu-, turvallisuus- ja ympäristöjärjestelmät. Samalla valmistuivat tärkeimmät toimialakohtaiset ohjeistukset. Sähköasennuskeskus sai ISO 9001 -laatusertifikaatin ja Kaipiaisten kiskohiisaa ISO 9002 -laatusertifikaatin.

Tietojärjestelmien uusimisessa painopiste oli henkilöstöhallinnossa ja toimistojärjestelmissä. Vuoden aikana aloitettiin uuden ennakoivan huollon ohjausjärjestelmän rakentaminen sähkökunnossapitoon.

### **Kulunvalvontalaitteisto myös ratatyökoneisiin**

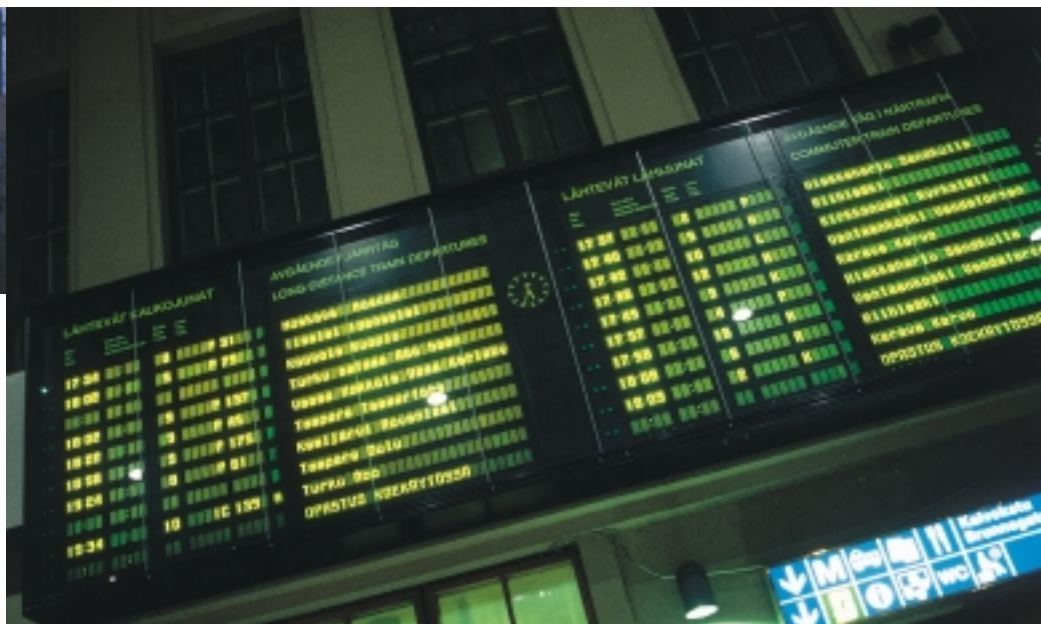
VR-Radan investoinnit tuotantovälineistöön olivat 75 miljoonaa markkaa. Ne olivat pääosin työkoneiden ja kuljetusvälineiden korvausinvestointeja. Uusittavina olivat mm. sähköradan huoltokalusto, vanhimmat ratakuorma-autot sekä raideseppelin kuljetukseen ja työmaalla tapahtuvaan jakeluun tarkoitettu vaunusto.

Rautatieliikenteen ja työmaaturvallisuuden parantamiseksi kulunvalvontajärjestelmän veturilaitteistot päätettiin asentaa myös ratatyökoneisiin. Työ toteutetaan vaiheittain kaluston määräaikaishuollon yhteydessä vuosina 2000-2002.

Liikevaihdon laskun takia VR-Radassa aloitettiin syksyn aikana sopeuttamistoimet, joiden tavoitteena on vähentää kiinteäluonteisia kustannuksia. Lisäksi pyritään parantamaan yhtiön sopeutumiskykyä vuosittain ja vuodenajoittain voimakkaasti vaihtelevilla markkinoilla. Samanaikaisesti vahvistetaan kilpailukykyä erikoisosaamista ja turvallisuusvastuita sisältävissä ydinliiketoiminnoissa rakentamisessa, kunnossapidossa ja asiantuntijapalveluissa. Liikevaihdon arvioidaan laskevan edelleen vuonna 2000.

## Railtelia Oy

Telepalvelut



# Railteliassa huomiota asiakastytyvyyteen

Vuonna 1998 perustetun Railtelian ensimmäisen kokonaisen tilikauden liikevaihto oli runsaat 148 miljoonaa markkaa. Yhtiö saavutti sekä liiketoiminnan tulokselle että asiakastytyvyydelle asetetut tavoitteet. Liikevaihdosta 68 % tuli VR-konsernista. Yhtiön asiakkaina olivat lisäksi Ratahallintokeskus ja muut teleoperaattorit.

Railteliassa otettiin käyttöön uusi toiminnanohjausmalli. Siinä yrityksen toimintaa tarkastellaan neljästä eri näkökulmasta, joita ovat taloudellinen, asiakas-, prosessi- sekä oppimisen ja kehittämisen näkökulma. Vuoden aika-

na yhtiössä keskityttiin erityisesti asiakaspalvelun parantamiseen.

Yhtiö investoi vajaat 20 miljoonaa markkaa omistamiinsa ja hallitsemiinsa maankattaviin televerkkoihin. Investoinnit painoutuivat valokaapelipohjaiseen runkoverkkoon. Toinen painopiste olivat datasirossa käytettävät IP-verkot. Niistä esimerkkinä on VR-konsernin pääkaupunkiseudun toimipisteet yhdistävä uusi Ethernet-rengas. Investoinneissa Railtelia teki yhteistyötä Telian ja Finnet-yhtiöiden kanssa.

V2000-ongelmien välttämiseksi Railtelia panosti televerkkojensa ja asiakkaiden tele-

maattisten järjestelmien ohjelmistopäivityksiin ja testauksiin.

Vuoden 2000 kehittämisen painopistealueina ovat edelleen yhtiön asiakaspalvelu- ja työnohjausjärjestelmät sekä henkilöstön osaaminen ja työkyky. Uusia panostusalueita ovat ulkoisen liiketoiminnan kasvattaminen ja asiakkaiden toimintaa parantavien tuoteratkaisujen kehittäminen.

## Uudet tekniikat käyttöön

Uusien tekniikoiden kehittäminen ja käyttöönotto olivat vuoden teemoina VR-Data Oy:ssä (21.1.2000 alkaen IT Solicom Oy). Yhtiön taloudellinen tilanne oli vakaa. Liikevaihto kasvoi 14 % ja oli yhteensä 88 miljoonaa markkaa.

Vuoden keskeisenä tavoitteena oli varautua V2000-ongelmiin. Tätä varten kaikki järjestelmät tarkastettiin ja niihin tehtiin tarvittavat muutokset. Järjestelmien toiminta testattiin ja lisäksi varauduttiin vuodenvaihteen mahdollisiin ongelmiin.

VR-Data vastasi VR-konsernin tietojärjestelmien käytettävyydestä. Se oli hyvä koko vuoden.

Uusista käyttöönotetuista järjestelmistä merkittävin oli VR Cargolle toimitettu kuljetustuotannon suunnittelujärjestelmä, jonka ylläpito on yhtiön vastuulla. Järjestelmän kehittäminen jatkuu vuonna 2000. Keväällä 1999 VR Cargo sai uuden integroidun käyttöliittymäpalvelun, jonka kautta voi käyttää useita eri järjestelmiä ja hakea niistä tietoa edelleen muokattavaksi.

Yhtiö hoiti VR Henkilöliikenteen Operaasiakaspalvelujärjestelmän tuotantoympäristöä sekä huolehti Operan käyttöjärjestelmän nostamisesta uudelle tasolle.

Paikantamiseen ja uusien puhelimien käyttömahdollisuuksien hyödyntämiseen liittyvä

kehitystyö eteni. AVL (Automatic Vehicle Location) -pilottiprojektissa luotiin valmiudet liikkuvan kaluston jatkuvaan paikallistamiseen. WAP (Wireless Application Protocol) -teknologian hyväksikäyttöä selvitettiin yhteistyössä Nokian kanssa.

Erityistä huomiota kiinnitettiin selainpohjaisiin palveluihin. Yhtiö rakensi VR-konsernille intranetin uusia tekniikoita hyväksi käyttäen.

Yhtiön nimen vaihdosta valmisteltiin. VR-Data muuttui IT Solicom Oy:ksi 21.1.2000.

## Avarra Oy

Rakennuttaminen ja vuokraustoiminta

## Avarra paransi asumisviihtyvyyttä

Rakennuttamista, isännöintiä ja vuokraustoimintaa harjoittavan Avarra Oy:n liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 8 % ja oli yhteensä noin 64 miljoonaa markkaa. Liikevaihdosta 95 % muodostui vuokratuotoista, 4 % rakennuttamisesta ja 1 % muista toimituksista.

Yhtiön vuokrataloihin rakennettiin tilikauden aikana ullakkoasuntoja. Samalla asumisviihtyvyyttä lisättiin mm. hissihankinnoin ja ilmanvaihtoa parantamalla. Ullakkorakennushankkeet valmistuivat Iisalmissa, Kuopiossa ja Vaasassa. Uusia hankkeita aloitettiin Joensuussa. Asumisviihtyvyyttä edistettiin myös porraskäytävä- ja julkisivutaiteen

keinoin. Neljäntoista toimintavuoden aikana yhtiö on perusparantanut lähes koko vuokratilokantansa.

Yhtiön omistuksessa oli vuoden lopussa 92 vuokrataloa, joissa oli yhteensä noin 1 900 asuntoa. Lisäksi yhtiöllä oli noin sata asuntoa eri asuntoyhtiöissä.

Kertomusvuonna tehdyn asukaspalvelututkimuksen mukaan yleisilmapiiri yhtiön taloissa on hyvä. Asukastoimintaa aktivoitiin perustamalla valtakunnallinen asukasvaltuusto ja kolme alueellista kehitystoimikuntaa. Palvelun parantamiseksi Avarralle suunniteltiin Internet-kotisivut, jotka otettiin käyttöön vuoden 2000 tammikuussa.

Avarran rakennuttamispalvelujen myynti kasvoi edellisestä vuodesta noin 50 %. Merkittävimmät asiakkaat olivat Tampereen, Turun ja Vaasan kaupunkien kiinteistöyhtiöt. Rakennuttamispalveluita myytiin sekä perusparantamiseen että uustuotantoon.

Tilikauden lopulla aloitettiin valmistelut Avarran jakautumiseksi kahdeksi yhtiöksi vuoden 2000 aikana. Uuden Avarra Oy:n toimialoina ovat rakennuttaminen, isännöinti ja vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen omistaminen. Avarra-Asunnot Oy on yleishyödyllinen yhtiö, joka omistaa ja hallinnoi aravarahoitteisia asuntoja.

## Henkilöstö

# Henkilökunnan määrä supistui

VR-konsernin palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 16 075 henkilöä. Uusien työntekijöiden palkkaamisessa jatkettiin edellisvuosien periaatetta, jonka mukaan henkilökuntaa otetaan VR:n ulkopuolelta pääasiassa vain tiettyihin asiantuntijatehtäviin. Konsernin henkilökunnan määrä väheni vuoden aikana 3 %, eniten liikennettä harjoittavassa VR Osakeyhtiössä. Viimeisen viiden vuoden aikana VR:n henkilöstön määrä on supistunut yhteensä 19 %.



Henkilöstön vähentyminen perustui luonnolliseen poistumaan. Työkyvyttömyys-, vanhuus- ja yksilölliselle varhaiseläkkeelle jäi vuoden aikana noin 360 henkilöä. Lisäksi tehtiin 70 muuta eläkejärjestelyä.

Vuoden 1999 lopussa päätettiin VR Osakeyhtiön kunnossapitotoimintojen uudelleenorganisoinnista. Järjestelyt merkitsevät myös Turun ja Kuopion konepajojen lakkauttamista. Tavoitteena on vähentää kunnossapitopalvelut-osaston lähes 2 300 työpaikasta noin 600 vuoteen 2003 mennessä lähinnä luonnollisen poistuman kautta. Lisäksi sopeuttamisessa käytetään uudelleenkoulutusta ja sisäisiä henkilösiirtoja.

### Huomiota työssä jaksamiseen

Henkilöstön työssä jaksaminen oli edelleen yksi henkilöstöpolitiikan tärkeistä alueista. Huomiota kiinnitettiin työolosuhteisiin, työyhteisöön ja yksilöön sekä ammattitaidon parantamiseen. Esimiehiä ja muuta henkilöstöä koulutettiin tunnistamaan työkykyyn vaikuttavat eri seikat. Henkilöstön keski-ikä nousi edellisen vuoden 45 vuodesta 45,5 vuoteen.

Vuoden aikana oli käynnissä useita työyhteisöjen kehittämishankkeita. Toimihenkilöi-

den työn fyysisestä ja psyykkisestä rasittavuudesta tehtiin selvitys ja sovittiin jatkotoimenpiteistä.

Yksilöiden työkyvyn parantamisessa painopiste on siirtymässä ennaltaehkäisevään toimintaan. Kuntoutukseen osallistui 1 100 henkilöä. Viisivuotinen Kunnossa Kaiken Ikää -terveysliikuntaohjelma eteni eri työpaikoilla. Siihen otti osaa noin 3 000 työntekijää, joista lähes kolmannes on aloittanut liikuntaharrastuksen vuonna 1995 alkaneen projektin aikana.

### Täydennyskoulutusta junaturvallisuudesta

Henkilöstön kehittämisessä keskityttiin junaturvallisuuden parantamiseen, ammatillisten peruskoulutusohjelmien uusimiseen, atk-koulutukseen, johdon koulutukseen ja uusien opetusmenetelmien kehittämiseen.

Junaturvallisuuden parantamiseen tähtäävä täydennyskoulutus käynnistyi. Veturinkuljettajien koulutus saatiin päätökseen ja liikenteenohjaushenkilöstön koulutus alkoi vuoden aikana.

Ratapihalla työskentelevien ammatillinen peruskoulutus alkoi uudentyypisenä. Uusittu koulutus pätevoittää aikaisempaa moni-

puolisempiin tehtäviin. Liikenteenohjaajien peruskoulutusohjelma uusittiin ja se käynnistyi vuoden lopulla. Liikenteenohjaajaksi opiskelemaan valittiin henkilöitä myös VR:n ulkopuolelta.

Veturinkuljettajien uutta koulutusohjelmaa valmisteltiin. Koulutuksessa käytetään apuna VR:lle suunniteltua veturisimulaattoria, joka tehostaa eri ajotilanteiden harjoittelua. Uusien veturinkuljettajien koulutus varaudutaan aloittamaan lähivuosina.

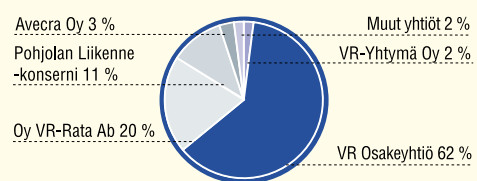
Työasema-arkkitehtuurin uudistamiseen liittyvää atk-koulutusta järjestettiin sekä VR Koulutuskeskuksessa Helsingissä että muilla paikkakunnilla.

Keskijohdon koulutuksen ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen. Jakso painottui talouteen, markkinointiin, logistiikkaan ja projektityöskentelyyn. Vuonna 2000 alkava seuraava osuus keskittyy johtamiseen.

Opetusmenetelmistä huomiota kiinnitettiin erityisesti työnopastuksen edelleen kehittämiseen sekä uusien atk- ja monimuotomenetelmien hyödyntämiseen.



#### Henkilöstön määrä VR-konsernissa yhtiöittäin 1999



## Turvallisuus

# Turvallisuustyötä tavoiteohjelman mukaisesti

VR:llä jatkettiin työtä junaturvallisuuden parantamiseksi vuoden 1998 syyskuussa käynnistetyn turvallisuusohjelman mukaisesti. Sen tavoitteena on junaturvallisuuden nostaminen parhaiden EU-maiden tasolle ja Ruotsin tason saavuttaminen vuoteen 2002 mennessä.



Vuonna 1999 junaliikenteessä ei tapahtunut törmäyssonnettomuuksia eikä muitakaan vakavia henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia. Seitsemän venäläistä raakaöljyvaunua suistui huhtikuussa kiskoilta Vainikkalan rata-pihan vaihteessa. Vaunut syttyivät tuleen.

### Junaturvallisuustoimikunnat ohjaavat ja valvovat

Alueellisten junaturvallisuustoimikuntien työstä tehtiin tilannearvio elokuussa vuoden toiminnan jälkeen. Toimikunnat ovat käsitelleet ilmoitukset poikkeustilanteista ja henkilökunnan ehdotukset turvallisuuden parantamiseksi. Ne ovat myös valvoneet muutosten toteutumista. Saatujen hyvien kokemusten perusteella toimintaa päätettiin kehittää siten, että toimikunnat keskittyvät junaturvallisuuden ohjaamiseen ja valvomiseen alueillaan.

Turvallisuuden hallintajärjestelmän käyttöönotto eteni. Marraskuussa pidetyssä johdon katselmuksessa todettiin mm. järjestelmän dokumentaation kattavuus ja henkilöstölle annettu koulutus sekä vahvistettiin

koko organisaatiota koskeva auditointisuunnitelma vuodelle 2000. Hallintajärjestelmässä on määritelty mm. junaturvallisuuteen liittyvät vastuut, johtaminen ja toimintatavat.

Junaturvallisuuteen painottuvat, kokonaan uudet henkilöstön täydennyskoulutusohjelmat käynnistettiin. Kaikki veturimiehet saivat kaksipäiväisen koulutuksen vuoden loppuun mennessä. Junasuorittajien ja kauko-ohjaajien koulutus jatkuu vuonna 2000.

### Ohjeistusta uusittiin

Liikenteenohjausta varten valmisteltiin uudet toimintaohjeet, joiden avulla pystytään entistä paremmin hoitamaan liikennettä erityisesti poikkeustilanteissa.

Syyskuussa käyttöön otettu veturimiesten käsikirja selkiyttää vastuukysymyksiä ja ohjeistaa oikeisiin ja turvallisiin työtapoihin. Myös ohjeet esimiesten ja työnjohdon toiminnasta onnettomuus- ja vauriotapauksissa uudistettiin.

### Kulunvalvonta laajeni

VR:n koko lähiliikenteen kalusto sekä linjaajossa olevat veturit saatiin vuoden loppuun

mennessä varustetuiksi junien automaattisen kulunvalvontajärjestelmän laittein. Poikkeuksena ovat vain kesäkuussa 2000 liikenteestä poistuvat Dr13-sarjan dieselveturit. Myös rata-laitteiden asentaminen eteni tavoitteiden mukaisesti.

Turvallisuuden varmistamiseksi Ratahallintokeskus päätti alentaa junien nopeuksia edelleen aikataulukauden vaihteessa kesäkuussa 2000. Suurin sallittu nopeus laskee 120 kilometriin tunnissa niillä rataosilla, joilla ei ole kulunvalvontaa. Rajoitus ei koske tiettyjä InterCity-junia, joille Ratahallintokeskus on myöntänyt poikkeusluvan.

VR:n ja Ratahallintokeskuksen yhteistyöhanketta informaatiojärjestelmän uudistamiseksi jatkettiin. Vanhan viikkovaroitusjärjestelmän tilalle kehitetty ennakkotietojärjestelmä on jo osittain käytössä ratatöiden ja liikennesuunnittelun apuvälineenä. Kokonaan järjestelmä saataneen käyttöön syksyllä 2000. Uusi järjestelmä parantaa ratkaisevasti veturinkuljettajien ja liikenteenohjaajien tiedonsaantia poikkeustilanteissa.



### **Lisää konduktöörejä illan ja yön lähijuniin**

Pääkaupunkiseudun lähiliikenteessä lippujen myynti rajattiin ruuhka-aikoina vain osaan junayksiköistä. Työvuoroihin vaikuttaneen muutoksen avulla konduktöörin määrää voitiin lisätä illan ja yön junaliikenteessä.

Lähijuniin päätettiin asentaa hätäpuhelimet, joilla matkustajat saavat yhteyden kuljettajaan ja konduktööriin. Loppuvuonna liikenteeseen tulleissa kaupunkijunissa on turvallisutta lisäävä videovalvonta.

Koululaisille suunnattu turvallisuuskampanja jatkui jo neljättä vuotta. Poliisit ja veturinkuljettajat kävivät radanvarren kouluissa

kertomassa rautatiealueella liikkumisen säännöistä. Kampanja keskittyi Oulu–Kokkolavälille sekä Kajaaniin, Joensuuhun ja Jyväskylään. Kaikkiaan kampanja on tavoittanut yli 50 000 koululaista.

## Ympäristö

# Systemaattinen ympäristötyö ja maaperäriskit vuoden teemana

Vuonna 1999 panostettiin VR:n ympäristöjärjestelmän kehittämiseen ja maaperäriskien arviointiin. Sekä ympäristöpolitiikkaa että ympäristöjärjestelmää tarkistettiin. Konsernin nykyinen ympäristöpolitiikka vahvistettiin ja uusittu ympäristökäsikirja otettiin käyttöön syksyllä.



VR-Yhtymän kiinteistöomaisuuden katselmuksia jatkettiin. Vuonna 1999 arvioitiin konepaja-, varikko- ja kyllästämötonttien maaperäriskit. Katselmoituja kohteita oli yhteensä 12. VR:n käytössä olevat tankkauspaikat oli käyty läpi jo aiemmin. Tarkastuksissa selvitettiin maaperän ja laitteistojen kunto sekä vastuukysymykset.

Konserniin perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä on selvittää tarkempien tutkimusten tarve ja laatia toimintaohjeet eri yksiköjä varten. Vuonna 1999 tutkimuksia tehtiin Kokkolan tankkauspaikalla. Vuonna 2000 tutkitaan viisi aluetta.

### Sähkövedon osuus kasvoi edelleen

Suurimmat VR-konsernin ympäristövaikutukset aiheutuivat liikenteestä ja sen vaatiman

energian tuottamisesta. VR-konsernin koko energiankulutus vuonna 1999 oli 1 330 MWh, josta liikenteen osuus oli 81 %. Kulutus pieneeni edellisvuodesta 2,4 %, kun tonni- ja henkilökilometrien yhteenlaskettu määrä väheni samaan aikaan 0,7 %.

Rataverkon sähköistyksen edetessä liikenteen energiankulutus ja päästöt pienenevät. Vuonna 1999 valmistui sähkörata Poriin. Sähköliikenteen osuus kaikesta junaliikenteestä nousi 70 %:iin, kun luku oli edellisvuonna 69 %. Tavoitteena on, että 80 % junaliikenteestä kulkisi sähköllä vuonna 2012.

### Tavara- ja henkilöliikenteelle ympäristösertifikaatit

VR Cargolle myönnettiin toukokuussa ISO 14001 -standardin mukainen ympäristösertifikaatti, joka kattaa vaunukuormaliiken-

teen kuljetuspalvelut ja toimipisteet kaikkialla Suomessa. Edellisenä vuonna VR Cargon toiminnot oli sertifioitu alueittain.

VR Henkilöliikenteelle myönnettiin ISO 14001 -standardin mukainen ympäristösertifikaatti joulukuussa. Sertifikaatti kattaa VR Henkilöliikenteen kaikki palvelut ja toimipisteet.

VR on ensimmäinen rautatieyhtiö Euroopassa, joka on saanut ympäristösertifikaatit sekä tavara- että henkilöliikenteelleen.

### Ympäristö huomioon kalustohankinnoissa

Kalustoa uusimalla voitiin vähentää energiankulutusta ja siitä aiheutuvia päästöjä. Erityisen tärkeää on vanhojen dieselvetureiden korvaaminen uusilla sähkövetureilla.

Syksyllä otettiin käyttöön ensimmäiset kymmenen uutta kaupunkijunaa. Juna hyödyntää



energiaa erittäin tehokkaasti mm. sen takia, että se syöttää jarrutuksessa syntyvän energian takaisin sähköverkkoon. Energiansäästö on enimmillään 30 %.

Uusia kaksikerroksisia InterCity-vaunuja oli vuoden lopulla liikenteessä 38. Kaksikerroksinen vaunu on energiankulutuksen kannalta hyvä ratkaisu, koska matkustajavaunun paino yhtä istumapaikkaa kohden on noin 20 % pienempi kuin perinteisessä vaunussa.

Ympäristövaikutukset otettiin huomioon myös kiskobussin tarjouspyyntöjen valmistelussa. Lisäksi huomiota kiinnitettiin kaluston kestävyteen ja materiaalien kierrätettävyyteen.

### Säiliöjunakuljetuksissa kaksi onnettomuutta

Vainikkalassa tapahtui 7.4. säiliöjunaonnettomuus, jossa seitsemän öljyvaunua suistui kiskoilta ja syttyi tuleen. Tulipalo aiheutti savukaasupäästöjä ilmaan. Rikkoutuneista vaunuista pääsi arviolta 100 tonnia öljyä ympäristöön.

Onnistuneen torjuntatyön ansiosta öljyä ei levinnyt läheiseen vesistöön. Maata likaantui yhteensä 7 200 kuutiometriä. Öljyyntynyt turve kompostoitui Imatran kaatopaikalle. Sepelistä ja sorasta valmistettiin uusioasfalttia, joka käytettiin Vainikkalan ratapihan päällystämiseen.

Syyskuun 21. päivänä rikkoutuneesta säiliövaunusta valui noin 2 000 litraa piifluorihappoa Pieksämäen ratapihalle. Vuodon vaikutukset jäivät vähäisiksi, sillä happoa ei päässyt pohjaveteen.

Vaarallisten aineiden kuljetusturvallisuutta vuonna 1999 voidaan pitää hyvänä Vainikkalan ja Pieksämäen onnettomuuksista huolimatta.

### Yhteistyötä melun ja värinän vähentämiseksi

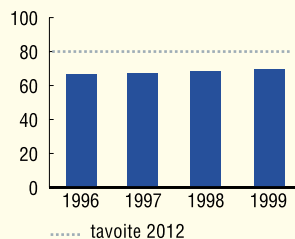
Ratahallintokeskus ja VR jatkoivat liikenteestä aiheutuvan melun vähentämistä. Tehokaimmat keinot meluntorjunnassa ovat ratojen perusparannus ja kaluston uudistaminen.

Dieselmusta hiljaisemman sähkökaluston lisääntyminen vähentää melua. Liikenteeseen saaduissa uusissa vaunuissa melua vaimensivat aiempaa hiljaisemmat telit, levyjarrut ja vaunujen aluskotelot.

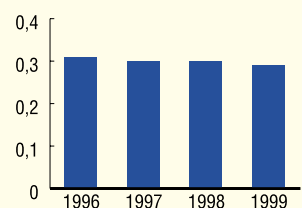
Raskaat tavarajunat aiheuttivat savipohjaisilla ja muilla pehmeillä mailla värinää. Värinän voimakkuuteen vaikuttavat sekä ratarakenteet että kalustoon liittyvät seikat kuten pyörien kunto ja vaunujen akselipaino. Lisäksi värinä lisääntyy, kun junan kokonaispaino, pituus tai nopeus kasvavat. Myös värinää koskeneet valitukset käsiteltiin yhteistyössä Ratahallintokeskuksen kanssa.

Ympäristöasioita on käsitelty perusteellisemmin VR-Yhtymä Oy:n ympäristöraportissa.

Sähkövedon osuus junakilometreistä, %



Junaliikenteen energiankulutus suoritetta kohden, MJ/tkm+hkm



# Hallituksen toimintakertomus

## Markkinatilanne

Rautatiekuljetusten kannalta tärkeiden teollisuusalojen tuotannon volyymit kehittyivät maamme kokonaistuotannon volyymia hitaammin. Teollisuustuotannon volyymi-indeksi ilman elektroniikka- ja sähköteollisuutta kasvoi ennakkotiedon mukaisesti 1,1 % kokonaistuotannon volyymikasvun ollessa 5,5 %. Mainituilla kokonaistuotannon määrää kasvattaneilla teollisuudenaloilla ei ole rautatieliikenteen määrän kannalta mainittavaa merkitystä.

Venäjällä tapahtunut talouskehitys vaikutti monin tavoin Suomen ja Venäjän väliseen tavaraliikenteeseen. Vilkas tuontiliikenne Venäjältä jatkui loppuvuoteen saakka. Toisaalta Venäjän omat sisäiset määräykset vaikuttivat erityisesti petrokemian tuotteiden kuljetuksiin. Transitokuljetusten määrät riippuvat paitsi Venäjän vientimääristä myös Suomen kanssa kilpailevien Baltian maiden reittien hintatasoista.

Henkilöliikenteen toimintaympäristöön vaikuttivat vuoden alussa poikkeuksellisen vaikeat sääolosuhteet ja koko vuoden vilkkaina jatkuneet ratatyöt. Näistä aiheutui ongelmia henkilöliikenteen junien aikatauluissa pysymiselle. Keväällä ryhdyttiin erityistoimenpiteisiin täsmällisyyden palauttamiseksi hyvänä pidettävälle tasolle. Henkilöliikenteen tarjonta pysyi määrällisesti edellisen vuoden tasolla. Aikatauluja ei pystytty vielä nopeuttamaan eikä uusiutuva kalustoa ollut siinä määrin käytössä, että sillä olisi ollut vaikutusta liikennemääriin. Pitkillä yhteysväleillä lentoliikenteen taholta tullut kilpailu on ollut merkittävää.

Vuoden lopulla VR sai ensimmäisenä rautatienä Euroopassa koko henkilöliikennettä koskevan ISO-laatusertifikaatin. Mainittakoon myös, että vuoden lopulla solmittiin YTV:n kanssa kuusivuotinen sopimus YTV-alueen junaliikenteen hoidosta sekä liikenneministeriön kanssa viisivuotinen sopimus valtion ostoliikenteestä koskien kannattamattomia junavuoroja.

## Konsernin liikevaihto, tulos ja rahoitusasema

Konsernin liikevaihto oli 6 773 Mmk. Edellisen vuoden liikevaihto oli 6 945 Mmk, joka ei ole lähinnä Oy VR-Rata Ab:n tuloutuskäytännön muutoksesta johtuen täysin vertailukelpoinen kertomusvuoden luvun kanssa. Toimintakulut pysyivät edellisen vuoden tasolla. Tämän mahdollistivat paitsi maltillinen palkka- ja inflaatiokehitys, myös henkilökunnan määrän lievä väheneminen.

Konsernin tulos verojen jälkeen oli 396 Mmk (386 Mmk). Liikevoitto oli 64 Mmk edellisvuotta pienempi.

Konsernin rahoitusasema säilyi koko tilikauden hyvänä. Nettokorkoja kertyi kaikkiaan 63 Mmk (82 Mmk). Tilikauden lopussa likvidit varat olivat 1 775 Mmk (2 192 Mmk). Väheneminen johtui pääasiassa investointimenojen kasvusta. Uutta pitkäaikaista lainaa konsernin ulkopuolelta ei otettu lukuun ottamatta Avarra Oy:n korkotuki- ja aravalainoja.

## Rautatieliikenteen määrät

VR Cargo kuljetti tavaraa 40 milj. tonnia. Määrä jäi vajaat 2 % edellisvuoden ennätysellisestä kuljetusmäärästä. Alkuvuoden kuljetukset jäivät selvästi edellisvuodesta eikä loppuvuoden kasvu riittänyt nostamaan koko vuoden määrää edellisvuoden tasolle.

Kotimaan tavaraliikenne oli 23,2 milj. tonnia (23,6 milj. tonnia). Siitä 67 % oli metsäteollisuuden kuljetuksia ja 24 % metalliteollisuuden kuljetuksia. Edelliseen vuoteen verrattuna metsäteollisuuden kuljetukset vähenivät 3 % metalliteollisuuden kuljetusten kasvaessa vajaat 2 %.

Kansainvälisen tavaraliikenteen määrä oli 16,8 milj. tonnia (17,1 milj. tonnia). Tämä oli suurimmalta osaltaan Venäjän liikennettä, josta 2,8 milj. tonnia oli transitoliikennettä ja 12,9 milj. tonnia lähinnä Suomeen saapuvia raaka-ainoja ja öljytuotteiden kuljetuksia. Viimeksi mainitun liikenteen määrä pysyi edellisen vuoden tasolla, mutta transitoliikenne väheni

vajaat 5 %. Syynä tähän olivat lähinnä Venäjän sisäiset vientimaksut. Toisaalta rautatietransiton markkinaosuus koko transitoliikenteestä vahvistui. Läntisen tavaraliikenteen määrä oli 1,0 milj. tonnia (1,2 milj. tonnia), ja se koostui pääosin junalauttakuljetuksista Turusta Travemüнден ja Tukholmaan.

Henkilöliikenteen matkojen määrä oli 53,2 miljoonaa (51,4 miljoonaa). Kasvu tapahtui Helsingin seudun lähiliikenteessä, jonka matkustajamäärät lisääntyivät 5 %. Sen sijaan kaukojunien matkustajamäärät jäivät noin prosentin edellisvuodesta. Kaukojunien matkustajamäärä oli 11,9 miljoonaa. InterCity-liikenne kasvoi lähes neljänneksen edellisvuodesta, mihin vaikutti myös eräiden normaalien pikajunien muuttuminen InterCity-juniksi. Venäjän ja Suomen välisten junien matkustajamäärä väheni 19 %. Pudotus johtui venäläisten matkustajien osuuden supistumisesta ruplan devalvoitumisen johdosta.

## Konsernin autoliikenne

Autoliikennettä harjoitti VR-konsernissa Oy Pohjolan Liikenne Ab tytäryhtiöineen. Transpoint Oy Ab kuljettaa kappaletavaraa, Combitrans Oy välittää osa- ja kokokuormakuljetuksia ja Oy Transuotila Ab hoitaa nestemäisten polttoaineiden kuljetuksia. Näiden yhtiöiden yhteenlaskettu kuljetusmäärä oli 8,0 miljoonaa tonnia. Kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 8 %. Omien kuorma-autojen määrä oli vuoden lopussa 270. Lisäksi käytössä oli noin 750 alihankkijoiden kuorma-autoa.

Linja-autoliikennettä harjoittivat Oy Pohjolan Liikenne Ab ja sen neljä tytäryhtiötä pääasiassa eteläisessä Suomessa. Linja-autojen lukumäärä vuoden lopussa oli 316. Luvussa ovat mukana Onni Vilkas Oy:n linja-autot.

## Rataverkon rakentaminen ja kunnossapito

Oy VR-Rata Ab:n liikevaihto oli 1 703 Mmk (1 896 Mmk). Liikevaihto ei ole vertailukelpoinen edellisen vuoden kanssa, koska rakennus-

projektit on edellisistä tilikausista poiketen kirjattu liikevaihtoon valmistusasteen mukaisesti osatuloutusperiaatteella. Liikevaihdosta Ratahallintokeskuksen tilaamien töiden osuus on 90 %. Radan päällysrakennetöiden määrä vuonna 1999 oli viidenneksen edellistä ennustyksellistä vuotta pienempi ja yhtiön tuotantokapasiteetti oli vuoden loppukuukausina vajaassa käytössä.

Suurimmat työkohteet ovat olleet Helsinki-Tampere-rataosalla jatkuneet rata- ja turvalaitetyöt. Rataosalla Tampere-Pori ja Toijala-Turku radan ja laitteiden uusimistöitä on tehty samanaikaisesti rataosien sähköistystöiden kanssa. Työt valmistuivat Tampere-Pori-rataosalla. Toijala-Turku-rataosalla sähköistys-, turvalaite- ja ratatyöt valmistuvat vuonna 2000. Päällysrakenteen uusimistyöt valmistuivat myös rataosalla Kemi-Rovaniemi. Ratojen uusimistyöt jatkuivat myös rataosilla Kouvola-Pieksämäki-Iisalmi ja Lappeenranta-Joensuu-Uimaharju. Helsinki-Leppävaara-kaupunkiradalla jatkuivat raide-, turvalaite- ja sähköistysurakat. Siltoja ja tiejärjestelyjä rakentamalla poistettiin 52 tasoristeystä.

Junien kulunvalvontajärjestelmän toteuttaminen eteni nopeutetun aikataulun mukaisesti. Kertomusvuonna kulunvalvonta valmistui rataosille Kerava-Riihimäki-Tampere, Lielähti-Pori ja Rauma, Seinäjoki-Kokkola ja Ähtäri-Seinäjoki. Vuoden lopussa oli kulunvalvonnalla varustettua rataa valmiina 1 200 kilometriä.

Rataverkon kunnossapitoa toteutettiin Ratahallintokeskuksen kanssa tehdyn kolmi-vuotisen kunnossapitosopimuksen mukaisesti. Raiteentarkastusmittauksilla todettava ratojen geometrinen kunto oli hyvä ja Ratahallintokeskuksen yhtiölle asettamat laatutavoitteet ylitettiin. Uudesta turvalaitetekniikasta ja rakennustöistä johtuvat laiteviat olivat edellistä vuotta vähäisempiä, mutta häiriöitä oli edelleen liikenteen suunnittelun perustaksi asetettua tavoitetta enemmän. Etelä-Suomen poikkeuksellisen runsasluminen ja kylmä talvi ai-

heutti alkuvuonna ylimääräisiä kunnossapitokustannuksia.

### **Investoinnit**

Konsernin investointimenot olivat 1 277 Mmk. Vuoden aikana ei tehty merkittäviä uusia investointipäätöksiä, vaan toteutuneet menot johdettiin suurimmaksi osaksi aikaisemmin tehdyistä hankintapäätöksistä. Merkittävimmät yksittäiset kohteet olivat kaksikerroksiset InterCity-vaunut, joita saatiin vuoden aikana lisää 22, ja pääkaupunkiseudun lähiliikenteeseen tarkoitettua kymmenen Sm4-sarjan kaupunkijunaa. Kaikkiaan henkilöliikenteen kalustohankintoihin käytettiin 680 Mmk. Sr2-sarjan sähkövetureiden lisähankintoihin käytettiin 125 Mmk ja tavaravaunujen saneerauksiin ja uushankintoihin noin 120 Mmk.

Oy VR-Rata Ab:n investoinnit olivat 75 Mmk ja Pohjolan Liikenne -konsernin investoinnit 130 Mmk.

### **Konsernisuhteet ja organisaatiojärjestelyt**

Huhtikuussa allekirjoitettiin sopimus juna- ja asemaravintolatoimintaa harjoittavan Avecra Oy:n 40 %:n vähemmistöosuuden myymisestä sveitsiläiselle Rail Gourmetille. Swissair-konserniin kuuluva Rail Gourmet on Euroopan johtavia junapalveluyrityksiä. Suomessa sen odotetaan tuovan lisäpanosta lähinnä tuotekehitykseen ja liikkeenjohtoon. Käytännön yhteistyö alkoi heinäkuun alusta lukien.

Aravalain muutoksesta johtuen marraskuussa käynnistettiin Avarra Oy:n jakautuminen kahdeksi yhtiöksi. Toinen yhtiö toimii ns. yleishyödyllisenä yhtiönä omistaen aravarahoitteiset kiinteistöt. Toinen yhtiö omistaa vapaarahoitteiset kiinteistöt ja osakkeet sekä toimii rakennuttaja- ja isännöintiorganisaationa. Molemmat yhtiöt omistaa VR-Yhtymä Oy. Jakautuminen toteutuu syksyyn 2000 mennessä.

Joulukuun alussa tehdyllä kaupalla kotkalaisen Onni Vilkas Oy:n osakekanta siirtyi Pohjolan Liikenne -konserniin kuuluvan Oy

Etelä-Pohjolan Liikenne Ab:n omistukseen. Ostettu yhtiö harjoittaa pikavuoroliikennettä Kotkan seudulta Helsinkiin ja Tampereelle, kansainvälistä liikennettä Helsingin ja Pietarin välillä sekä paikallisuontoista liikennettä Kymenlaaksossa. Lisäksi tehtiin eräitä lähinnä Pohjolan Liikenne -konsernin sisäisiä yhtiöjärjestelyjä, joiden seurauksena emoyhtiö Oy Pohjolan Liikenne Ab:llä ei ole varsinaista liiketoimintaa.

Vuoden lopussa tehtiin päätös VR:n konepajatoiminnan uudelleenjärjestelystä, jonka mukaan Turun ja Kuopion konepajat lakkautetaan vuoteen 2003 mennessä. Uusiutuva kalusto tarvitsee entistä vähemmän kunnossapitoa. Tämä yhdessä kaluston määrän kehityksen ja kunnossapitotyön luonteen muutoksen kanssa tuntuvat voimakkaimmin juuri Turun ja Kuopion konepajoilla, jotka ovat pääasiassa keskittyneet vanhan kaluston saneeraukseen ja kunnossapitoon. Jäljelle jäävät työt on tarkoitus keskittää Hyvinkään ja Pieksämäen konepajoille.

Joulukuussa VR-Data Oy:n hallitus päätti yhtiön nimen muutoksesta. Uusi nimi on IT Solicom Oy, ja se otettiin käyttöön 21.1.2000.

### **Ympäristö ja turvallisuus**

VR Cargolle myönnettiin toukokuussa ISO 14001 -standardin mukainen ympäristösertifikaatti. Vastaava sertifikaatti myönnettiin VR Henkilöliikenteelle joulukuussa. Sertifikaatit kattavat sekä VR Cargon että VR Henkilöliikenteen palvelut koko maassa.

VR:n konepaja- ja varikkoalueet katselmoitiin maaperäriskien kartoittamiseksi. Maaperätutkimuksia ja puhdistustöitä suoritettiin mm. Kokkolassa, Riihimäellä ja Vainikkalassa.

Työtä junaturvallisuuden parantamiseksi jatkettiin edellisen vuoden syyskuussa käynnistetyn turvallisuusohjelman mukaisesti. Junaliikenteessä ei tapahtunut törmäyssonnettomuuksia eikä muitakaan vakavia henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia.

Vainikkalassa syttyi 7.4.1999 seitsemän venäläistä raakaöljyvaunua tuleen suistuttuaan ratapihan vaihteessa kiskoilta. Onnettomuuden syytä selvittävän onnettomuustutkintalautakunnan raportti ei ole vielä valmistunut.

Vuonna 1998 perustettujen alueellisten junaturvallisuustoimikuntien työstä tehtiin tilanearvio elokuussa. Saatujen hyvien kokemusten pohjalta toimintaa päätettiin edelleen kehittää painottamalla toimikuntien merkitystä junaturvallisuutta ohjaavana ja valvovana elimenä.

Turvallisuuden hallintajärjestelmän käyttöönotto eteni suunnitelmien mukaan. Junaturvallisuuteen painottuvat, kokonaan uudet henkilöstön täydennyskoulutusohjelmat käynnistettiin, ja koulutus saatiin toteutettua kaikkien veturimiesten osalta. Junasuorittajille ja kauko-ohjaajille suunnattu koulutus jatkuu vuoden 2000 aikana.

Turvallisuutta koskevaa ohjeistusta uusittiin. Liikenteenohjausta varten valmisteltiin uudet toimintaohjeet ja syyskuussa otettiin käyttöön veturimiesten käsikirja. Niinikään uudistetut, esimiesten ja työnjohdon toimintaa onnettomuus- ja vauriotapauksissa koskevat ohjeet selkiyttävät menettelytapoja rautatieliikenteessä tapahtuneiden vaaratilanteiden nopeaksi selvittämiseksi. Junaliikenteen lisäinformaationa palvelevaa viikkovaroitusjärjestelmää ollaan myös uudistamassa.

VR:n koko lähiliikenteen kalusto sekä linjaajossa oleva vetokalusto lukuun ottamatta vuoden 2000 kesäkuussa liikenteestä poistuvia Dr13-sarjan vetureita on varustettu junien automaattisen kulunvalvontajärjestelmän edellyttämien laittein. Myös järjestelmän edellyttämien ratalaitteiden asentaminen on edennyt tavoitteiden mukaisesti.

Turvallisuuden varmistamiseksi junien suurimpia sallittuja nopeuksia alennetaan Ratahallintokeskuksen päätöksen mukaisesti 120 kilometriin tunnissa rataosilla, joilla ei ole kulunvalvontaa. Päätös astuu voimaan aikataulukauden vaihteessa kesäkuussa 2000. Rajoitus ei

koske eräitä IC-junia, joille Ratahallintokeskus on myöntänyt poikkeusluvan.

## **Henkilöstö ja hallinto**

Konsernin henkilömäärä oli keskimäärin 16 075, jossa oli vähennystä edelliseen vuoteen 2,2 %. Henkilökunnan väheneminen on tapahtunut ns. luonnollisen poistuman kautta jo useita vuosia noudatetun toimintojen tervehdyttämissuunnitelman mukaisesti. Uutta henkilöstöä on otettu vain vähän.

Henkilöstöpolitiikassa kiinnitettiin edelleen huomiota laadullisiin asioihin, kuten työyhteisön kehittämiseen ja työssä jaksamiseen. Koulutuksen painopistealueet olivat junaturvallisuuden parantamista edistävä koulutus, atkkoulutus ja esimieskoulutus.

VR-Yhtymä Oy:n hallitukseen ovat kuulleet Martin Granholm puheenjohtajana, Pentti Talonen varapuheenjohtajana sekä jäsenenä Kalevi Alestalo, Eija Malmivirta ja Antti Remes.

Hallituneuvoston puheenjohtajana toimineen Johannes Koskisen tultua nimitetyksi valtioneuvoston jäseneksi puheenjohtajana on toiminut 21.5.1999 lukien Tapio Karjalainen.

VR:n pääjohtajana ja VR-Yhtymä Oy:n toimitusjohtajana on toiminut Henri Kuitunen.

Tilintarkastusyhteisönä on ollut Arthur Andersen Oy, vastuullisena tilintarkastajana Jarmo Lohi, KHT.

## **Vuosi 2000 ja euron käyttöönoton valmistelu**

Vuosituhanen vaihteen aiheuttamien tietojärjestelmäongelmien poistamiseksi jo pari vuotta aikaisemmin aloitettu työ jatkui vuoden loppuun saakka ja vuodenvaihteesta selvittiin ongelmitta.

VR ottaa euron kotivaluutaksi vuonna 2002 ja muutoksen vaatimat loppuvalmistelut alkavat kuluvana vuonna.

## **Alkaneen vuoden näkymät**

Perusteollisuudessa runsaan vuoden kestänyt lievä matalasuhdanne on vientiteollisuuden

osalta päättynyt. Tilauskanta ja suhdanneodotukset ovat kohtuullisen hyvät. Myös teollisuuden investoinnit ovat kasvussa. Suotuisa kehitys edellyttää luonnollisesti, että talouteen ei tule odottamattomia ja suuria häiriöitä. VR:n tavaraliikenteen odotetaan kääntyvän kasvuun alkaneena vuonna, joskin raskaan teollisuuden kuljetusmäärät eivät edelleenkään kasvane samassa suhteessa kuin esimerkiksi bruttokansantuote. Realistisena rautatiekuljetusten ennusteena voidaan pitää 3 %:n kasvua kuljetusmäärissä.

Yleinen suhdannetilanne vaikuttaa rautateiden henkilöliikenteeseen selvästi vähemmän kuin tavaraliikenteeseen. Noususuhdanne on luonnollisesti omiaan elvyttämään myös henkilöliikennettä, mutta alkaneena vuonna VR ei voi vielä nopeuttaa aikataulujaan, millä olisi merkitystä matkustajamääriin. Kaukoliikenteen odotetaan kasvavan lievästi ja pääkaupunkiseudun lähiliikenteen noin 3 %.

Oy VR-Rata Ab:n työkanta supistuu siten, että erityisesti talvikautena koko henkilöstölle ei ole työtä tarjolla. Yhtiön taloudellista tilannetta ajatellen tähän saakka käytetyt sopeutuskeinot eivät ole enää riittäviä. Tämän vuoksi Oy VR-Rata Ab on yhteistoimintalain mukaisesti käynyt neuvottelut ammattijärjestöjen kanssa vuonna 2000 suoritettavista henkilöpoliittisista toimenpiteistä. Yhtiön koko henkilöstö lomautetaan vuoden aikana seitsemäksi työpäiväksi, ylitöitä vähennetään ja henkilöstömäärää sopeutetaan noin 100 henkilöllä.

## Konsernin tuloslaskelma

(1 000 mk)	Liite	1.1.-31.12.1999	1.1.-31.12.1998
<b>Liikevaihto</b>	1	<b>6 772 838</b>	6 944 863
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		1 238	-43 304
Valmistus omaan käyttöön		209 257	201 423
Osuus osakkuusyritysten voitoista		1 703	2 933
Liiketoiminnan muut tuotot	2	114 009	55 237
Materiaalit ja palvelut	3	2 063 786	2 090 011
Henkilöstökulut	4	3 222 927	3 193 152
Poistot	5	539 182	498 412
Liiketoiminnan muut kulut		844 008	886 540
Kulut yhteensä		<b>6 669 903</b>	6 668 115
<b>Liikevoitto</b>		<b>429 142</b>	493 037
Rahoitustuotot ja -kulut	6	62 860	81 559
<b>Voitto ennen satunnaisia eriä</b>		<b>492 002</b>	574 596
Satunnaiset erät	7		
Satunnaiset tuotot		345 823	0
Satunnaiset kulut		-292 320	0
		<b>53 503</b>	0
<b>Voitto ennen veroja</b>		<b>545 505</b>	574 596
Välittömät verot	9	-139 100	-179 243
Vähemmistön osuus		-10 366	-9 598
<b>Tilikauden voitto</b>		<b>396 039</b>	385 755

## Konsernin tase

(1 000 mk)	Liite	31.12.1999	31.12.1998
<b>VASTAAVAA</b>			
<b>Pysyvät vastaavat</b>			
Aineettomat hyödykkeet	10	8 373	10 894
Konserniliikearvo		86 791	53 117
Aineelliset hyödykkeet	10	5 585 627	4 959 034
Sijoitukset	11		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		24 781	21 634
Muut sijoitukset		41 549	32 765
		<b>5 747 119</b>	<b>5 077 443</b>
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>			
Vaihto-omaisuus	12	397 755	640 134
Pitkäaikaiset saamiset	13	16 662	33 412
Lyhytaikaiset saamiset	13	742 455	744 682
Rahoitusarvopaperit	14	1 722 529	2 144 164
Rahat ja pankkisaamiset		52 068	47 455
		<b>2 931 468</b>	<b>3 609 847</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>		<b>8 678 587</b>	<b>8 687 290</b>

(1 000 mk)	Liite	31.12.1999	31.12.1998
<b>VASTATTAVAA</b>			
Oma pääoma	15		
Osakepääoma		2 200 000	2 200 000
Vararahasto		3 125 991	3 125 989
Muut rahastot		4 190	0
Edellisten tilikausien voitto		1 028 871	756 034
Tilikauden voitto		396 039	385 755
Pääomalaina	16	3 600	4 000
<b>Oma pääoma yhteensä</b>		<b>6 758 691</b>	<b>6 471 778</b>
<b>Vähemmistöosuudet</b>		<b>53 674</b>	<b>40 550</b>
<b>Konsernireservi</b>		<b>24 084</b>	<b>46 583</b>
<b>Pakolliset varaukset</b>	18	<b>10 063</b>	<b>13 715</b>
<b>Vieras pääoma</b>	19		
Laskennallinen verovelka		309 465	262 662
Pitkäaikainen vieras pääoma		330 718	316 150
Lyhytaikainen vieras pääoma		1 191 893	1 535 853
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>1 832 076</b>	<b>2 114 665</b>
<b>Vastattavaa yhteensä</b>		<b>8 678 587</b>	<b>8 687 290</b>

## Konsernin rahoituslaskelma

(1 000 mk)	1.1.-31.12.1999	1.1.-31.12.1998
<b>Liiketoiminnan rahavirta</b>		
Liikevoitto	429 142	493 037
Oikaisut liikevoittoon 1)	502 961	501 113
Käyttöpääoman muutos	-47 315	-21 947
Saadut korot	79 448	99 704
Maksetut korot ja maksut muista rahoituskuluista	-18 417	-18 852
Saadut osingot	0	371
Muut rahoituserät	1 830	336
Maksetut verot	-74 866	-101 135
<b>Liiketoiminnan rahavirta yhteensä</b>	<b>872 782</b>	<b>952 627</b>
<b>Investointien rahavirta</b>		
Osakkeiden ostot	-435	-116
Käyttöomaisuuden ostot	-1 276 477	-820 098
Myydyt konserniyhtiöt	17 640	0
Osakkeiden myynnit	70	640
Muun käyttöomaisuuden myynnit	91 155	7 108
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>-1 168 049</b>	<b>-812 466</b>
<b>Kassavirta ennen rahoitusta</b>	<b>-295 266</b>	<b>140 161</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	7 573	13 221
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-5 879
Pitkäaikaisten saamisten muutos	3 880	5 350
Lyhytaikaisten lainojen nostot/takaisinmaksut	1 437	-5 585
Maksetut osingot	-134 646	-151 520
<b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>	<b>-121 757</b>	<b>-144 413</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-417 023</b>	<b>-4 252</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>	<b>2 191 619</b>	<b>2 195 871</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-417 023</b>	<b>-4 252</b>
<b>Likvidit varat 31.12.</b>	<b>1 774 596</b>	<b>2 191 619</b>

1) Suunnitelman mukaiset poistot ja muut ei-rahamääräiset erät, suoritusperusteisten erien muuttaminen kassaperusteisiksi



## Emoyhtiön tuloslaskelma

(1 000 mk)	Liite	1.1.-31.12.1999	1.1.-31.12.1998
<b>Liikevaihto</b>	1	266 403	286 726
Liiketoiminnan muut tuotot	2	29 821	6 666
Materiaalit ja palvelut	3	65 359	70 155
Henkilöstökulut	4	69 612	67 076
Poistot	5	76 426	87 125
Liiketoiminnan muut kulut		54 364	62 031
Kulut yhteensä		265 761	286 386
<b>Liikevoitto</b>		30 462	7 006
Rahoitustuotot ja -kulut	6	225 106	188 080
<b>Voitto ennen satunnaisia eriä</b>		255 569	195 086
Satunnaiset erät	7	85 000	0
<b>Voitto ennen veroja</b>		340 569	195 086
Poistoeron muutos	8	3 759	21 905
Välittömät verot	9	-88 870	-83 528
<b>Tilikauden voitto</b>		255 458	133 462

## Emoyhtiön tase

(1 000 mk)	Liite	31.12.1999	31.12.1998
<b>VASTAAVAA</b>			
<b>Pysyvät vastaavat</b>			
Aineettomat hyödykkeet	10	232	0
Aineelliset hyödykkeet	10	1 349 238	1 433 657
Sijoitukset	11		
Osuudet ja saamiset saman konsernin yrityksissä		2 569 897	2 526 547
Muut sijoitukset		36 082	22 901
		<b>3 955 448</b>	<b>3 983 105</b>
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>			
Vaihto-omaisuus		0	0
Pitkäaikaiset saamiset	13	16 662	33 412
Lyhytaikaiset saamiset	13	390 624	263 886
Rahoitusarvopaperit	14	1 722 529	2 144 164
Rahat ja pankkisaamiset		36 013	30 784
		<b>2 165 828</b>	<b>2 472 247</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>		<b>6 121 276</b>	<b>6 455 351</b>

(1 000 mk)	Liite	31.12.1999	31.12.1998
<b>VASTATTAVAA</b>			
<b>Oma pääoma</b>	15		
Osakepääoma		2 200 000	2 200 000
Vararahasto		3 125 989	3 125 989
Edellisten tilikausien voitto		62 489	59 027
Tilikauden voitto		255 458	133 462
<b>Oma pääoma yhteensä</b>		<b>5 643 936</b>	<b>5 518 478</b>
<b>Poistoero</b>	17	13 657	17 416
<b>Vieras pääoma</b>	19		
Pitkäaikainen vieras pääoma		0	0
Lyhytaikainen vieras pääoma		463 683	919 457
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>463 683</b>	<b>919 457</b>
<b>Vastattavaa yhteensä</b>		<b>6 121 276</b>	<b>6 455 351</b>

## Emoyhtiön rahoituslaskelma

(1 000 mk)	1.1.-31.12.1999	1.1.-31.12.1998
<b>Liiketoiminnan rahavirta</b>		
Liikevoitto	30 462	7 006
Suunnitelman mukaiset poistot	76 426	87 125
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-28 300	0
<b>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</b>	<b>78 589</b>	<b>94 131</b>
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	39 712	111 755
Lyhytaikaisten velkojen muutos	1 516	-21 518
<b>Käyttöpääoman muutos</b>	<b>41 228</b>	<b>90 237</b>
Maksetut korot	-19 943	-36 560
Saadut osingot	83 121	50 857
Saadut korot liiketoiminnasta	129 603	154 005
Maksetut verot	-52 652	-63 750
<b>Rahoituserien ja verojen rahavirta</b>	<b>140 129</b>	<b>104 552</b>
<b>Liiketoiminnan rahavirta yhteensä</b>	<b>259 946</b>	<b>288 919</b>
<b>Investointien rahavirta</b>		
Osakkeiden ostot	-310	-116
Käyttöomaisuuden ostot	-44 039	-56 963
Käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynnit	80 099	42 935
<b>Investointien rahavirta yhteensä</b>	<b>35 750</b>	<b>-14 144</b>
<b>Kassavirta ennen rahoitusta</b>	<b>295 696</b>	<b>274 775</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Pitkäaikaisten saamisten lisäys	-214 370	-24 050
Pitkäaikaisten saamisten vähennys	82 950	139 300
Lyhytaikaisen rahoituksen muutos	10 500	0
Maksetut osingot	-130 000	-150 000
Konsernitilille siirrettyjen varojen muutos	-461 183	-202 998
<b>Rahoituksen rahavirta yhteensä</b>	<b>-712 103</b>	<b>-237 748</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-416 407</b>	<b>37 027</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>	<b>2 174 948</b>	<b>2 137 921</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>-416 407</b>	<b>37 027</b>
<b>Likvidit varat 31.12.</b>	<b>1 758 541</b>	<b>2 174 948</b>

# Tilinpäätöksen liitetiedot

## Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

### Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiön lisäksi kaikki tytä- ja osakkuusyritykset lukuun ottamatta merkitykseltään vähäisiä kiinteistö- ja muita yhtiöitä, joilla ei ole oleellista vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Tarkemmat tiedot konserniin kuuluvista yrityksistä ja osakkuusyrityksistä annetaan jäljempänä liitetietojen kohdassa sijoitukset.

Konsernin emoyhtiö on VR-Yhtymä Oy, jonka kotipaikka on Helsinki. Konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa yhtiön pääkonttorissa Vilhonkatu 13, PL 488, 00101 Helsinki.

### Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

#### Sisäinen osakkeenomistus

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenetelmällä. Hankinta-ajankohdaksi on katsottu osakeyhtiömuotoisen VR:n aloittamisajankohta eli 1.7.1995. Tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman eliminointierot on netotettu konsernireserviksi, joka tuloutetaan suunnitelman mukaan viidessä vuodessa.

#### Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

#### Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään.

#### Osakkuusyritykset

Osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden

tuloksesta on esitetty omana eränään liikevaihdon jälkeen.

### Tilinpäätöksen vertailukelpoisuus

Tilinpäätös on laadittu 31.12.1997 voimaan tulleiden uusien kirjanpitosäännösten mukaisesti.

Vastaavat oikaisut on tehty edellisen tilikauden vertailulukuihin.

Lisäksi konserniin kuuluva Oy VR-Rata Ab siirtyi tilikauden alussa kirjaamaan rakennusprojektit liikevaihtoon valmistusasteen mukaisesti osatuloutusperiaatteella, mistä syystä liikevaihto ei sellaisenaan ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen. Osatuloutukseen siirtymisen vaikutus edellisen vuoden osalta on esitetty tilikauden satunnaisissa erissä.

### Pitkäaikaisten projektien tuloutus

Oy VR-Rata Ab:n rakennusprojektit tuloutetaan valmistusasteen mukaisesti lukuunottamatta pieniä, urakkahinnaltaan alle 300 000 markan arvoisia projekteja, jotka tuloutetaan luovutusperiaatteella. Valmistusaste määritellään projektiseurannassa fyysisen valmistusasteen perusteella. Liikevaihdoksi lasketaan valmistusastetta vastaava osuus projektien ennustetuista kokonaistuotoista. Projektien kuluiksi lasketaan valmistusastetta vastaava osuus ennustetuista kokonaiskuluista.

Pitkäaikaisten projektien valmistusastetta vastaamaton osa ennustetusta tappiosta kirjataan pakollisiin varauksiin.

Osatuloutukseen siirtymisen vaikutus on kirjattu tuloslaskelmaan satunnaisiin tuottoihin ja satunnaisiin kuluihin. Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu edellisen vuoden lopussa keskeneräisinä olleiden projektien ennen tulouttamistavan muutosta kertynyt liikevaihto sekä satunnaisiin kuluihin liikevaihtoa vastaavat kulut. Taseessa tuloutusperiaatteen muutos näkyy keskeneräisten töiden ja saatujen ennakkomaksujen arvon merkittävänä pienenemisenä.

### Tilinpäätöksen arvostusperiaatteet

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuun. Omana työnä on valmistettu käyttöomaisuutta 209 Mmk (201 Mmk) ja siihen on aktivoitu myös valmistukseen liittyviä kiinteitä kuluja 27 Mmk (28 Mmk).

Vaihto-omaisuus on arvostettu keskihinnan mukaisena varovaisuuden periaatteella. Vaihto-omaisuuteen sisältyvän oman valmistuksen osuus on arvostettu välittömin valmistuskustannuksin. Keskeneräiset työt sisältävät tilinpäätöspäivään mennessä kertyneet muuttuvat kustannukset.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenuun.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, velat ja muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin keskipäivän.

### Eläkemenojen jaksotus

Konsernin yhtiöiden eläketurva on järjestetty VR Eläkesäätiössä. Eläkemenot on jaksotettu suoriteperusteisesti.

# Tilinpäätöksen liitetiedot

## Tuloslaskelman liitetiedot

1 LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Rautatieliikenne				
Tavaraliikenne	1 923 789	2 000 103		
Henkilöliikenne	1 574 502	1 534 353		
Autoliikenne				
Tavaraliikenne	926 473	917 600		
Henkilöliikenne	162 319	154 259		
Ratojen rakentaminen ja kunnossapito	1 672 058	1 896 858		
Ravintolatoiminta	170 507	173 193		
Kiinteistötoiminta	285 228	276 105	217 680	215 429
IT-palvelut	257 126	198 210	21 400	38 020
Muut palvelut	339 646	341 255	27 323	33 276
Konsernin sisäiset tapahtumat	-538 812	-547 073		
<b>Yhteensä</b>	<b>6 772 838</b>	<b>6 944 863</b>	<b>266 403</b>	<b>286 726</b>

Ratojen rakentamisen pitkäaikaiset projektit tuloutetaan valmistusasteen perusteella. Valmistusaste on laskettu toteutuneiden menojen ja kokonaiskustannusarvion perusteella. Osatuloutettu määrä on 432 Mmk.

2 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	35 673	12 214	29 190	3 835
Muut	78 336	43 023	631	2 831
<b>Yhteensä</b>	<b>114 009</b>	<b>55 237</b>	<b>29 821</b>	<b>6 666</b>

3 MATERIAALIT JA PALVELUT (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Aineet ja tarvikkeet (tavarat)				
Ostot tilikauden aikana	933 899	878 491	30 276	30 447
Varaston muutos	-43 052	10 798	0	0
Ulkopuolisilta ostetut palvelut	1 172 939	1 200 722	35 082	39 708
<b>Yhteensä</b>	<b>2 063 786</b>	<b>2 090 011</b>	<b>65 359</b>	<b>70 155</b>

## 4 HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ JA HENKILÖSTÖKULUT

Konsernin palveluksessa oleva henkilökunta jakautui tilikaudella keskimäärin yhtiöittäin seuraavasti:

	1999	1998
VR-Yhtymä Oy	318	318
VR Osakeyhtiö	9 900	10 284
Oy VR-Rata Ab	3 235	3 294
Pohjolan Liikenne -konserni	1 839	1 801
Avecra Oy	487	468
IT Solicom Oy	96	88
Raiteilia Oy	184	170
Avarra Oy	16	16
<b>Yhteensä</b>	<b>16 075</b>	<b>16 439</b>

Henkilöstökulut (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Palkat ja palkkiot	2 532 731	2 485 983	54 537	53 641
Eläkekulut	400 392	424 025	8 317	7 575
Muut henkilösivukulut	289 804	283 144	6 757	5 860
<b>Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan</b>	<b>3 222 927</b>	<b>3 193 152</b>	<b>69 612</b>	<b>67 076</b>

Johdon palkat ja palkkiot (1 000 mk)	Konserni	
	1999	1998
Toimitusjohtajat	5 861	4 508
Hallitusten jäsenet	630	686
Hallintoneuvosto	478	455
<b>Yhteensä</b>	<b>6 969</b>	<b>5 648</b>

Josta emoyhtiön johto ja hallintoelimet 2,0 Mmk (1,9 Mmk). Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajien kanssa ei ole tehty muusta henkilökunnasta poikkeavia eläkesitoumuksia.

5 POISTOT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Suunnitelman mukaiset poistot				
Aineettomista hyödykkeistä	16 154	0	17	0
Muut pitkävaikutteiset menot	0	22 970	0	0
Rakennukset ja rakennelmat	69 325	69 873	51 916	52 944
Vetokalusto ja vaunusto	279 732	254 237	0	0
Muut koneet ja kalusto	182 469	163 388	22 786	32 691
Muut aineelliset hyödykkeet	15 358	11 237	1 708	1 490
Konsernireservin vähennys	-23 855	-23 292		
<b>Yhteensä</b>	<b>539 182</b>	<b>498 412</b>	<b>76 426</b>	<b>87 125</b>

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu konsernissa käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta lukuun ottamatta emoyhtiön rakennuksia, muita koneita ja kalustoa sekä VR Osakeyhtiön ja Oy VR-Rata Ab:n muita koneita ja kalustoa, joiden poistot on laskettu menojäännöspoistoin.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ja -tavat ovat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta	tasapoisto
Rakennukset (emoyhtiö)	4 % - 7 %	menojäännöspoisto
Rakennukset (muut yhtiöt)	30 - 50 vuotta	tasapoisto
Rakennelmat	10 vuotta	tasapoisto
Vetokalusto (sisältää myös Pendolino- ja sähköjunat)	25 vuotta	tasapoisto
Vaunusto	15 vuotta	tasapoisto
Muut koneet ja kalusto (emoyhtiö, VR Osakeyhtiö, Oy VR-Rata Ab)	20 % - 25 %	menojäännöspoisto
Muut koneet ja kalusto (muut yhtiöt)	5 - 10 vuotta	tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	5 vuotta	tasapoisto

## Tilinpäätöksen liitetiedot

6 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
<b>Osinkotuotot</b>				
Saman konsernin yrityksiltä	0	0	115 278	70 611
Omistusyhteisy yrityksiltä	0	0	0	0
Muilta	184	371	168	24
<b>Osinkotuotot yhteensä</b>	<b>184</b>	<b>371</b>	<b>115 446</b>	<b>70 635</b>
<b>Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista</b>				
Saman konsernin yrityksiltä	0	0	50 267	55 162
Muilta	1 646	2 676	1 632	2 676
<b>Muut korko- ja rahoitustuotot</b>				
Saman konsernin yrityksiltä	0	0	1 234	877
Omistusyhteisy yrityksiltä	5	0	0	0
Muilta	79 443	97 363	76 470	95 290
<b>Korkokulut ja muut rahoituskulut</b>				
Saman konsernin yrityksille	0	0	19 819	35 078
Muille	18 417	18 851	124	1 482
<b>Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä</b>	<b>62 860</b>	<b>81 559</b>	<b>225 106</b>	<b>188 080</b>

7 SATUNNAISET ERÄT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Osatuloutustuotot	345 823	-	-	-
Osatuloutuskulut	292 320	-	-	-
Saatu konserniavustus	-	-	85 000	-

Konsernin satunnaisissa tuotoissa esitetään radanpidon rakentamisprojektien osatuloutukseen siirtymisen yhteydessä tuloutetut erät.

8 TILINPÄÄTÖSSIIRROT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus				
Poistoeron muutos (lis. +, väh. -)				
Aineettomat hyödykkeet	35	386	33	0
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	0	0
Rakennukset ja rakennelmat	-1 085	-27 378	-2 476	-21 124
Vetokalusto ja vaunusto	175 723	206 977	0	0
Koneet ja kalusto	-15 028	46 272	-2 086	-224
Muut aineelliset hyödykkeet	2 427	4 114	769	-557
<b>Yhteensä</b>	<b>162 072</b>	<b>230 370</b>	<b>-3 759</b>	<b>-21 905</b>

Poistoero on konsernitilinpäätöksessä jaettu tilikauden tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan sekä laskennallisen verovelan muutokseen ja laskennalliseen verovelkaan.



9 VÄLITTÖMÄT VEROT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Tuloverot satunnaisista eristä	14 981	0	23 800	0
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	77 375	114 468	65 070	83 528
Laskennallisen verovelan muutos	46 744	64 775	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>139 100</b>	<b>179 243</b>	<b>88 870</b>	<b>83 528</b>

## Taseen liitetiedot

### 10 PYSYVÄT VASTAAVAT (1 000 mk)

Konserni 1999	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Kaikki yht.
	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Yht.	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Kesken-eräiset työt	Yht.	
Hankintameno 1.1.1999	5 599	104 577	110 176	445 751	1 680 799	4 105 049	91 017	296 464	6 619 080	6 729 256
Lisäykset	4 995	54 616	59 611	1 550	53 362	980 864	4 148	207 550	1 247 474	1 307 085
Vähennykset	0	0	0	52 061	1 745	26 057	2 319	14 244	96 426	96 426
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	9 165	0	10 573	19 738	19 738
Hankintameno 31.12.1999	10 594	159 193	169 787	395 240	1 732 416	5 069 021	92 846	479 197	7 768 720	7 938 507
Kertyneet poistot 1.1.1999	1 376	57 148	58 524	0	304 552	1 325 589	26 426	0	1 656 567	1 715 091
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	0	297	18 164	0	0	18 461	18 461
Tilikauden poisto	846	15 254	16 100	0	69 325	462 200	15 413	0	546 938	563 038
Kertyneet poistot 31.12.1999	2 222	72 402	74 624	0	373 580	1 769 625	41 839	0	2 185 044	2 259 668
Arvonkorotukset	0	0	0	51	1 900	0	0	0	1 951	1 951
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	8 372	86 791	95 163	395 291	1 360 736	3 299 396	51 007	479 197	5 585 627	5 680 790

Konserni 1998	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Kaikki yht.
	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Yht.	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Kesken-eräiset työt	Yht.	
Hankintameno 1.1.1998	2 796	111 066	113 862	446 933	1 622 370	3 401 767	50 264	354 376	5 875 710	5 989 572
Lisäykset	2 805	0	2 805	138	81 040	811 175	40 709	4 781	937 843	940 648
Vähennykset	2	480	482	1 320	22 611	96 542	0	71 858	192 331	192 813
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	1 221	0	0	1 221	1 221
Hankintameno 31.12.1998	5 599	110 586	116 185	445 751	1 680 799	4 115 179	90 973	287 299	6 620 001	6 736 186
Kertyneet poistot 1.1.1998	764	37 609	38 373	0	234 811	952 968	14 936	0	1 202 715	1 241 088
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	0	0	131	46 987	582	0	47 700	47 700
Tilikauden poisto	611	19 540	20 151	0	69 874	419 609	12 070	0	501 553	521 704
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.1998	1 375	57 149	58 524	0	304 554	1 325 590	26 424	0	1 656 568	1 715 092
Arvonkorotukset	0	0	0	50	1 900	0	0	0	1 950	1 950
Kirjanpitoarvo 31.12.1998	4 224	53 437	57 661	445 801	1 378 145	2 789 589	64 549	287 299	4 965 383	5 023 044

## Tilinpäätöksen liitetiedot

Emoyhtiö 1999	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Yht.	Kaikki yht.
	Aineettomat oikeudet	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Kesken-eräiset työt		
Hankintameno 1.1.1999	0	434 820	1 127 198	189 522	12 337	22 280	1 786 157	1 786 157
Lisäykset	249	873	13 998	4 818	68	24 033	43 790	44 039
Vähennykset	0	51 797	297	251	0	0	52 345	52 345
Hankintameno 31.12.1999	249	383 896	1 140 899	194 089	12 405	46 313	1 777 602	1 777 851
Kertyneet poistot 1.1.1999	0	0	260 143	89 230	3 127	0	352 500	352 500
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	297	248	0	0	545	545
Tilikauden poisto	17	0	51 916	22 785	1 708	0	76 409	76 426
Kertyneet poistot 31.12.1999	17	0	311 762	111 767	4 835	0	428 364	428 381
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	232	383 896	829 137	82 322	7 570	46 313	1 349 238	1 349 470

Emoyhtiö 1998	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Yht.	Kaikki yht.
	Aineettomat oikeudet	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Kesken-eräiset työt		
Hankintameno 1.1.1998	0	434 843	1 090 828	244 581	9 737	30 305	1 810 294	1 810 294
Lisäykset	0	0	36 445	9 140	2 600	0	48 185	48 185
Vähennykset	0	23	75	64 199	0	8 025	72 322	72 322
Hankintameno 31.12.1998	0	434 820	1 127 198	189 522	12 337	22 280	1 786 157	1 786 157
Kertyneet poistot 1.1.1998	0	0	207 214	77 884	1 638	0	286 736	286 736
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0	0	15	21 347	0	0	21 362	21 362
Tilikauden poisto	0	0	52 944	32 692	1 490	0	87 126	87 126
Kertyneet poistot 31.12.1998	0	0	260 143	89 229	3 128	0	352 500	352 500
Kirjanpitoarvo 31.12.1998	0	434 820	867 055	100 293	9 209	22 280	1 433 657	1 433 657

**11 SIJOITUKSET (1 000 MK)**

	Osakkeet			Saamiset		
	Konserni- yrietykset	Omistus- yhteys- yrietykset	Muut yrietykset	Konserni- yrietykset	Omistus- yhteys- yrietykset	Kaikki yhteensä
<b>Konserni 1999</b>						
Hankintameno 1.1.1999	1 469	20 166	25 615	0	7 150	54 400
Lisäykset	70	0	711	0	12 870	13 651
Vähennykset	0	0	4 799	0	0	4 799
Konsernin sisäinen erä	0	3 078	0	0	0	3 078
Hankintameno 31.12.1999	1 539	23 244	21 527	0	20 020	66 330
<b>Konserni 1998</b>						
Hankintameno 1.1.1998	1 469	22 104	23 465	0	0	47 038
Lisäykset	0	2	4 107	0	7 150	11 259
Vähennykset	0	4 874	1 957	0	0	6 831
Konsernin sisäinen erä	0	2 934	0	0	0	2 934
Hankintameno 31.12.1998	1 469	20 166	25 615	0	7 150	54 400
<b>Emoyhtiö 1999</b>						
Hankintameno 1.1.1999	1 822 947	2 515	13 237	703 600	7 150	2 549 449
Lisäykset	0	0	655	205 400	12 870	223 925
Vähennykset	0	0	345	162 050	0	167 395
Hankintameno 31.12.1999	1 822 947	2 515	13 547	746 950	20 020	2 605 979
<b>Emoyhtiö 1998</b>						
Hankintameno 1.1.1998	1 804 335	3 198	14 246	819 000	0	2 640 779
Lisäykset	18 632	1 703	313	13 000	7 150	40 798
Vähennykset	20	2 386	1 322	128 400	0	132 128
Hankintameno 31.12.1998	1 822 947	2 515	13 237	703 600	7 150	2 549 449

## Tilinpäätöksen liitetiedot

### KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT OSAKKEET

Konserniyritykset	Konsernin omistusosuus-%	Emoyhtiön omistusosuus-%
VR Osakeyhtiö, Helsinki	100	100
Oy VR-Rata Ab, Helsinki	100	100
Avecra Oy, Helsinki	60	0
Oy Pohjolan Liikenne Ab, Helsinki	100	0
Transpoint Oy Ab, Helsinki	100	0
Combitrans Oy, Helsinki	51	0
Oy Transuotila Ab, Helsinki	100	0
Napapiirin Turistiauto Oy, Helsinki	100	0
Oy Pohjolan Kaupunkiliikenne Ab, Helsinki	100	0
Oy Etelä-Pohjolan Liikenne Ab, Helsinki	100	0
Oy Kaakkois-Pohjolan Liikenne Ab, Imatra	100	0
Joensuun Maaliikenneasema Oy, Joensuu	69,8	0
Oy Logis Ab, Helsinki	100	0
Linjaliikenne K. Hakanen Oy, Turku	100	0
Kuljetus Huhtala Oy, Lohja	100	0
Kuljetusliike Leppänen Oy, Pyhäselkä	100	0
Onni Vilkas Oy, Kotka	100	0
As Transuotila, Eesti	100	0
UAB Transuotila, Liettua	100	0
SIA Transuotila, Latvia	100	0
IT Solicom Oy, Helsinki	60	60
Railtelia Oy, Helsinki	60	60
Avarra Oy, Helsinki	100	100
Oulun Keskusliikenneasemakiinteistö Oy, Oulu	57,3	57,3
Kokkolan Tavaraterminaali Oy, Kokkola	53,4	53,4
<b>Osakkuusyrietykset</b>		
Oy Railtrans Ltd, Helsinki	50,0	0
Oy Railcarriers Ab, Helsinki	33,3	0
Searail ETEY, Turku	33,3	0
Elielin Pysäköinti Oy, Helsinki	31,8	31,8
Seinäjoen linja-autoasemakiinteistö Oy, Seinäjoki	20,7	20,7
Varkauden Keskusliikenneasemakiinteistö Oy, Varkaus	33,2	33,3
Vainikkalan Vesi Oy, Lappeenranta	42,5	42,5
KT Oy Oulun Terminaalivarasto, Oulu	43,4	0

12 VAIHTO-OMAISSUUS (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Aineet ja tarvikkeet	353 276	312 997	0	0
Keskeneräiset tuotteet	35 186	305 993	0	0
Ennakkomaksut	9 292	21 143	0	0
<b>Yhteensä</b>	<b>397 755</b>	<b>640 134</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

13 SAAMISET (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
<b>Pitkäaikaiset saamiset muilta yrityksiltä</b>				
Lainasaamiset	16 662	33 412	16 662	33 412
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>				
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	0	0	92 730	5 653
Lainasaamiset	0	0	160 600	142 800
Siirtosaamiset	0	0	85 172	123
Saamiset omistusyhteisyriksiltä				
Myyntisaamiset	4 021	0	0	0
Saamiset muilta yrityksiltä				
Myyntisaamiset	596 070	525 918	7 861	8 316
Muut saamiset	35 907	13 859	6 458	6 441
Siirtosaamiset	106 456	204 906	37 804	100 553
<b>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</b>	<b>742 455</b>	<b>744 682</b>	<b>390 624</b>	<b>263 886</b>

#### Siirtosaamisiin liittyvät olennaisimmat erät

Emoyhtiön siirtosaamisissa on 85 Mmk konserniavustussaamiaisia.

14 RAHOITUSARVOPAPERIT (1 000 MK)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Jälleenhankintahinta	1 725 396	2 212 025	1 725 396	2 212 025
Kirjanpitoarvo	1 722 528	2 144 164	1 722 528	2 144 164
<b>Erotus</b>	<b>2 868</b>	<b>67 861</b>	<b>2 868</b>	<b>67 861</b>

Rahoitusomaisuusarvopaperit sisältävät pääasiassa pankkien sijoitus- ja talletustodistuksia ja julkisen kaupankäynnin kohteena olevia joukkovelkakirjalainoja.

## Tilinpäätöksen liitetiedot

15 OMA PÄÄOMA (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Osakepääoma 1.1.	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Osakepääoma 31.12.	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Arvonkorotusrahasto	4 190	0	0	0
Vararahasto 1.1.	3 125 991	3 125 989	3 125 989	3 125 989
Vararahasto 31.12.	3 125 991	3 125 989	3 125 989	3 125 989
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	1 141 789	901 144	192 489	209 027
Osingonjako	-134 646	-151 520	-130 000	-150 000
Muutokset konsernirakenteissa	21 728	6 410		
Voitto edellisiltä tilikausilta 31.12.	1 028 871	756 034	62 489	59 027
Tilikauden voitto	396 039	385 755	255 458	133 462
Pääomalaina 1.1.	4 000	0	0	0
Pääomalainan lyhennys	-400	0	0	0
Pääomalaina 31.12.	3 600	4 000	0	0
Oma pääoma yhteensä	6 758 691	6 471 778	5 643 936	5 518 478

Laskelma jakokelpoisista varoista	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
Voitto edellisiltä tilikausilta	1 028 871	756 034	62 489	59 027
Tilikauden voitto	396 039	385 755	255 458	133 462
Yhteensä	1 424 910	1 141 789	317 947	192 489
Kertyneestä poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista omaan pääomaan merkitty osuus	-800 476	-671 682		
Jakokelpoiset varat yhteensä	624 434	470 107	317 947	192 489

### 16 PÄÄOMALAINA

Konsernin tytäryhtiö on saanut perustamisvaiheessa vähemmistöosakkaalta pääomalainaa 4 Mmk, jota on lyhennetty tilikauden aikana 0,4 Mmk. Lainan vuotuinen korko on kuusi (6) prosenttia. Lainan korot on kirjattu tuloslaskelmaan korkokuluihin.

### 17 TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymä emoyhtiössä muodostuu kertyneestä poistoerosta.

18 VARAUKSET (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998

#### Vapaaehtoiset varaukset

Asuintalovaraus	14 441	9 361	-	-
-----------------	--------	-------	---	---

Vapaaehtoiset varaukset on konsernitilinpäätöksessä jaettu tilikauden tulokseen ja laskennalliseen verovelkaan.

#### Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset 10,1 Mmk (13,7 Mmk) muodostuvat pitkäaikaisten rakentamisprojektien todennäköisistä takuukorjausten kuluista.

Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron vaikutus taseeseen (1 000 mk)	Konserni	
	1999	1998
Vapaaehtoiset varaukset	14 441	9 361
Poistoero	1 099 990	928 717
	1 114 431	938 078
Siirto omaan pääomaan	800 476	671 682
Laskennallinen verovelka	309 465	262 662
Vähemmistöosuus	4 490	3 734
	1 114 431	938 078

#### Vapaaehtoisten varausten ja poistoeron vaikutus tuloslaskelmaan (1 000 mk)

Vapaaehtoisten varausten muutos	4 870	970
Poistoeron muutos	162 072	230 370
	166 942	231 340
Tilikauden tulokseen vaikuttava muutos	120 622	163 238
Laskennallisen verovelan muutos	46 744	64 775
Vähemmistöosuuteen vaikuttava muutos	-424	3 327
	166 942	231 340

## Tilinpäätöksen liitetiedot

19 VIERAS PÄÄOMA (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma</b>				
Lainat rahoituslaitoksilta	298 018	280 559		
Eläkelainat	32 700	35 591		
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä</b>	<b>330 718</b>	<b>316 150</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1 000 mk)</b>				
Lainat rahoituslaitoksilta	222 294	241 377		
Eläkelainat	21 353	23 927		
<b>Yhteensä</b>	<b>243 647</b>	<b>265 304</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma (1 000 mk)</b>				
Lainat rahoituslaitoksilta	10 402	10 199	0	0
Eläkelainat	3 902	2 508	0	0
Saadut ennakot	21 365	334 977	2 099	1 803
Ostovelat	318 087	313 872	19 367	15 476
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille				
Saadut ennakot	0	0	17	4
Ostovelat	0	0	7 154	8 656
Muut velat	0	0	414 505	875 689
Siirtovelat	0	0	605	662
Velat omistusyhteisyrityksille				
Siirtovelat	1 503	521	0	0
Velat muille yrityksille				
Muut velat	270 400	203 086	4 529	5 237
Siirtovelat	566 235	670 689	15 406	11 930
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</b>	<b>1 191 893</b>	<b>1 535 853</b>	<b>463 683</b>	<b>919 457</b>
<b>20 VASTUUSITOUMUKSET (1 000 MK)</b>				
<b>Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä</b>				
Eläkelainat	36 602	38 099	0	0
Rahalaitoslainat	308 298	289 835	0	0
Annetut kiinnitykset	626 865	582 705	0	0
<b>Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita</b>				
Rahalaitoslainat	122	923	0	0
Osakkeiden kirjanpitoarvo	1 816	3 574	0	0
<b>Muut vastuusitoumukset</b>	<b>388 730</b>	<b>459 337</b>	<b>386 759</b>	<b>431 735</b>

Konserni on tehnyt käyttöomaisuushankintoihin liittyviä sitoumuksia 1 631 Mmk vuosille 2000–2003.

Konsernin tytäryhtiö on osakkaana 1/3:n osuudella Searail ETEY -yhtymässä, minkä tappiosta 2,9 Mmk kyseinen tytäryhtiö on vastuussa yhteisvastuullisesti yhtymän muiden osakkaiden kanssa.

Konsernin tytäryhtiön kunnossapitovastuun piiriin kuuluvalla rataosalla Vainikkalassa sattui 7.4.1999 ratapihalla vaihteen sortumisesta aiheutunut junan raiteelta suistuminen. Yhtiö katsoo, ettei se ole korvausvastuussa kyseisessä onnettomuudessa, mistä syystä siihen liittyviä mahdollisia korvausvaateita ei ole viety kirjanpitoon.



21 JOHDANNAISSOPIMUKSET (1 000 mk)	Konserni		Emoyhtiö	
	1999	1998	1999	1998

Sidottujen hankintasopimusten maksueriä on suojattu valuuttatermiineillä, joista viimeiset erääntyvät vuoden 2003 aikana.

#### Valuuttatermiinit

Käypä arvo	268 957	0	0	0
Kohde-etuuden arvo	287 109	0	0	0

Valuuttatermiinien käypää arvoa laskettaessa ei ole huomioitu korkoerojen muutoksia.

22 KONSERNIN TUNNUSLUVUT	1999	1998	1997
--------------------------	------	------	------

#### Toiminnan laajuus

Liikevaihto	Mmk	6 773	6 945	6 360
Tase	Mmk	8 679	8 687	8 462
Bruttoinvestoinnit	Mmk	1 277	820	748
- suhteessa liikevaihtoon	%	18,9	11,8	11,8
Henkilöstö keskimäärin		16 075	16 439	16 690

#### Kannattavuus

Liikevoitto	Mmk	429	493	496
- suhteessa liikevaihtoon	%	6,3	7,1	7,8
Tulos	Mmk	396	386	419
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	7,2	8,7	9,0
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	5,3	6,1	6,8

#### Vakavaraisuus

Omavaraisuusaste	%	79,0	78,5	78,4
------------------	---	------	------	------

#### Maksuvalmius

Quick ratio		2,5	2,3	2,3
-------------	--	-----	-----	-----

#### Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto (ROE)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja} - \text{laskennalliset verot ja verovelan muutos}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero laskennallisella verovelalla vähennettynä (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus} + \text{vapaaehtoiset varaukset ja poistoero} - \text{laskennallinen verovelka}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut}}$	x 100
Quick ratio	=	$\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat} - \text{saadut ennakkomaksut}}$	

## Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä

Konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat	624 Mmk.
Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat	318 Mmk,
josta tilikauden voitto	255 Mmk.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:	
osinkona jaetaan	130 000 000 markkaa,
jätetään omaan pääomaan	187 947 202 markkaa.

Helsingissä 24. päivänä maaliskuuta 2000

Martin Granholm	Kalevi Alestalo
Eija Malmivirta	Antti Remes
Pentti Talonen	Henri Kuitunen

## Tilintarkastuskertomus

### VR-Yhtymä Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet VR-Yhtymä Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 28. päivänä maaliskuuta 2000

Erkki Mäki-Ranta, HTM, JHTT	Arthur Andersen Oy
	KHT-yhteisö
	Jarmo Lohi, KHT, JHTT

## Hallintoneuvoston lausunto

VR-Yhtymä Oy:n hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt yhtiön tilikaudelta 1.1. - 31.12.1999 laaditun tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen.

Hallintoneuvosto on päättänyt lausuntonaan esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tuloslaskelma ja tase sekä konsernituloslaskelma ja konsernitase vahvistetaan ja että tilinpäätöksen osoittaman voiton suhteen toimitaan hallituksen esityksen mukaisesti.

Hallintoneuvosto toteaa, että sen tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita on noudatettu ja että hallintoneuvosto on saanut yhtiön hallitukselta ja toimitusjohtajalta tarpeelliseksi katsomansa tiedot.

Hallintoneuvostosta ovat yhtiökokouksessa erovuorossa Eero Akaan-Penttilä, Leea Hiltunen, Marina Krause-Holmström, Mika Nykänen, Katariina Poskiparta, Harri Rumpunen ja Anu Vehviläinen.

Helsingissä 29. päivänä maaliskuuta 2000

Tapio Karjalainen	Raija Vahasalo	Eero Akaan-Penttilä
Ralf Grahn	Leea Hiltunen	Alf Jakas
Ulla Juurola	Marina Krause-Holmström	Markku Lehtosaari
Olli Männikkö	Mika Nykänen	Leena Piikivi
Katariina Poskiparta	Erkki Rantala	Timo Rautajoki
Harri Rumpunen	Matti Ryhänen	Reijo Svento
Pentti Tiusanen	Anu Vehviläinen	Sakari Visa

## Konsernin tuloslaskelma euroina

(1 000 euroa)	Liite	1.1.-31.12.1999	1.1.-31.12.1998
<b>Liikevaihto</b>	1	1 139 109	1 168 042
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		208	-7 283
Valmistus omaan käyttöön		35 194	33 877
Osuus osakkuusyritysten voitoista		286	493
Liiketoiminnan muut tuotot	2	19 175	9 290
Materiaalit ja palvelut	3	347 104	351 515
Henkilöstökulut	4	542 057	537 050
Poistot	5	90 684	83 827
Liiketoiminnan muut kulut		141 952	149 105
<b>Kulut yhteensä</b>		<b>1 121 797</b>	<b>1 121 496</b>
<b>Liikevoitto</b>		<b>72 176</b>	<b>82 923</b>
Rahoitustuotot ja -kulut	6	10 572	13 717
<b>Voitto ennen satunnaisia eriä</b>		<b>82 749</b>	<b>96 640</b>
Satunnaiset erät	7		
Satunnaiset tuotot		58 163	0
Satunnaiset kulut		-49 165	0
		8 999	0
<b>Voitto ennen veroja</b>		<b>91 747</b>	<b>96 640</b>
Välittömät verot	9	-23 395	-30 146
Vähemmistön osuus		-1 744	-1 614
<b>Tilikauden voitto</b>		<b>66 609</b>	<b>64 879</b>

## Konsernin tase euroina

(1 000 euroa)	Liite	31.12.1999	31.12.1998
<b>VASTAAVAA</b>			
<b>Pysyvät vastaavat</b>			
Aineettomat hyödykkeet	10	1 408	1 832
Konserniliikearvo		14 597	8 934
Aineelliset hyödykkeet	10	939 435	834 050
Sijoitukset	11		
Osuudet osakkuusyryyksissä		4 168	3 639
Muut sijoitukset		6 988	5 511
		<b>966 596</b>	<b>853 965</b>
<b>Vaihtuvat vastaavat</b>			
Vaihto-omaisuus	12	66 898	107 663
Pitkäaikaiset saamiset	13	2 802	5 619
Lyhytaikaiset saamiset	13	124 872	125 247
Rahoitusarvopaperit	14	289 709	360 622
Rahat ja pankkisaamiset		8 757	7 981
		<b>493 038</b>	<b>607 133</b>
<b>Vastaavaa yhteensä</b>		<b>1 459 634</b>	<b>1 461 097</b>
<b>VASTATTAVAA</b>			
<b>Oma pääoma</b>			
Oma pääoma	15		
Osakepääoma		370 013	370 013
Vararahasto		525 754	525 754
Muut rahastot		705	0
Edellisten tilikausien voitto		173 044	127 156
Tilikauden voitto		66 609	64 879
Pääomalaina	16	605	673
<b>Oma pääoma yhteensä</b>		<b>1 136 730</b>	<b>1 088 475</b>
<b>Vähemmistöosuudet</b>		<b>9 027</b>	<b>6 820</b>
<b>Konsernireservi</b>		<b>4 051</b>	<b>7 835</b>
<b>Pakolliset varaukset</b>	18	<b>1 692</b>	<b>2 307</b>
<b>Vieras pääoma</b>	19		
Laskennallinen verovelka		52 048	44 177
Pitkäaikainen vieras pääoma		55 623	53 173
Lyhytaikainen vieras pääoma		200 462	258 312
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>		<b>308 133</b>	<b>355 661</b>
<b>Vastattavaa yhteensä</b>		<b>1 459 634</b>	<b>1 461 097</b>

## VR-Yhtymä Oy:n hallinto ja johto



Martin Granholm

### Hallitus

**Martin Granholm**, puheenjohtaja

s. 1946

Dipl.ins.

Varatoimitusjohtaja, UPM-Kymmene Oyj

Hallituksen puheenjohtaja: FY-Industries Oy ja Liikkeenjohdon Instituutin Säätiö

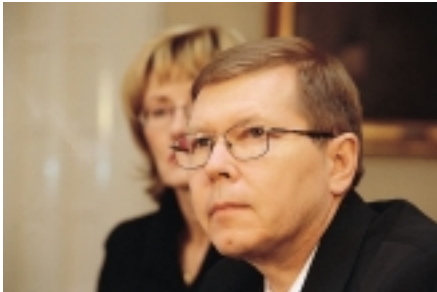
Hallintoneuvoston puheenjohtaja: Nordland Papier AG

Hallituksen jäsen: Schauman Wood Oy, Asia Pacific Forest Products (Suzhou) PTE, Ltd.,

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen, Metsäteollisuus ry, Keskuskauppakamari, Saksalais-suomalainen kauppakamari, Suomalais-amerikkalainen kauppakamari, Taloudellinen tiedotus-

toimisto, Stiftelsen för Åbo Akademi ja Pohjola-Yhtymä Vakuutus Oy

Jäsen: Svenska tekniska vetenskapsakademin



Kalevi Alestalo

### Kalevi Alestalo

s. 1947

Valtiot.kand.

Neuvotteleva virkamies, liikenneministeriö

Hallituksen jäsen: Sonera Oyj



Eija Malmivirta

### Eija Malmivirta

s. 1941

Dipl.ins.

Hallituksen puheenjohtaja, Merei Energy Oy Ltd

Hallituksen jäsen: Kemira Oyj, Tosco Corporation ja Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiö



Antti Remes

### Antti Remes

s. 1947

Kauppat.maist.

Toimitusjohtaja, Osuuskunta Tradeka-yhtymä

Hallituksen puheenjohtaja: Inex Partners Oy, Restel Oy ja Tradeka Oy

Hallituksen jäsen: Kaupan Keskusliitto, Mildola Oy, Palvelutyönantajat ry, Elannon Hotellit Oy,

Elannon Ravintolat Oy, Elannon Vähittäiskauppa Oy, Ketjuetu Oy T & E, Palveluetu Oy T & E,

Eka-kiinteistöt Oy ja Tradeka Group Oy

Hallintoneuvoston jäsen: Luottokunta ja Varma-Sampo Oy



Pentti Talonen

### Pentti Talonen

s. 1935

Tekn.tri

Prof. emeritus

Hallituksen jäsen: Onvest Oy, Nanso Oy, Töölön Matkatoimisto Oy, Yrjö Jahnessonin säätiö

ja Harjavalta Oy

## Hallintoneuvosto

Kansanedustaja Tapio Karjalainen,  
puheenjohtaja

Kansanedustaja Eero Akaan-Penttilä

Varatuomari Ralf Grahn

Kansanedustaja Leea Hiltunen

Hankintajohtaja Alf Jakas

Kansanedustaja Ulla Juurola

Markkinointijohtaja  
Marina Krause-Holmström

Markku Lehtosaari

Sosionomi Olli Männikkö

Erityisavustaja Mika Nykänen

Ylilääkäri Leena Piikivi

Erityisavustaja Katariina Poskiparta

Kaupunginjohtaja Erkki Rantala

Toimitusjohtaja Timo Rautajoki

Metsänhoitaja Harri Rumpunen

Matti Ryhänen

Toimitusjohtaja Reijo Svento

Kansanedustaja Pentti Tiusanen

Kansanedustaja Raija Vahasalo

Kansanedustaja Anu Vehviläinen

Vara-amiraali Sakari Visa

## Johtoryhmä

Pääjohtaja Henri Kuitunen

Toimitusjohtaja Juhani Kopperi

Kehitysjohtaja Mirja Mutikainen

Hallintojohtaja Pertti Saarela

Toimitusjohtaja Teuvo Sivunen

Talousjohtaja Veikko Vaikkinen

## Tilintarkastajat

Erkki Mäki-Ranta, HTM, JHTT

Arthur Andersen Oy, KHT-yhteisö:  
Jarmo Lohi, KHT, JHTT

## Yhteystiedot

Puhelin- ja faksinumerot voimassa 1.6.2000 alkaen

### VR-Yhtymä Oy

PL 488  
(Vilhonkatu 13)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 21 700  
www.vr.fi

### VR Osakeyhtiö

PL 488  
(Vilhonkatu 13)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 22 330

### VR Henkilöliikenne

Pääkonttori  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 22 115

### VR Henkilöliikenne Etelä-Suomi

PL 488  
(Asema-aukio)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 20 895

### VR Henkilöliikenne Länsi-Suomi

PL 416  
(Rautatienkatu 25)  
33101 Tampere  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 30 386

### VR Henkilöliikenne Itä-Suomi

PL 148  
(Hallituskatu 3)  
45101 Kouvola  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 34 454

### VR Henkilöliikenne Savo-Kainuu

PL 92  
(Asemakatu 2)  
76101 Pieksämäki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 37 278

### VR Henkilöliikenne Pohjois-Suomi

PL 301  
(Ratakatu 2)  
90101 Oulu  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 45 579

### Palvelunumerot

Helsinki	
- puhelinpalvelu	0307 20 900
- ruotsinkielinen puhelinpalvelu	0307 20 901
- ryhmä- ja valmismatkat	0307 23 702
- kansainvälinen	0307 23 703
Joensuu	0307 40 272
Jyväskylä	0307 31 445
Kokkola	0307 33 276
Kouvola	0307 34 456
Kuopio	0307 39 245
Lahti	0307 29 246
Oulu	0307 45 273
Pieksämäki	0307 37 245
Seinäjoki	0307 32 002
Tampere	0307 30 120
Turku	0307 27 272
Kupittaa	0307 27 240
Vaasa	0307 32 650



**VR Cargo**

Pääkonttori  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 21 322

**VR Cargo Etelä-Suomi**

PL 488  
(Asema-aukio)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 22 440

**VR Cargo Länsi-Suomi**

PL 416  
(Rautatienkatu 25)  
33101 Tampere  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 30 382

**VR Cargo Itä-Suomi**

PL 148  
(Hallituskatu 3)  
45101 Kouvola  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 34 177

**VR Cargo Pohjois-Suomi**

PL 301  
(Ratakatu 2)  
90101 Oulu  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 45 501

**Avecra Oy**

Ratapihantie 6  
00520 Helsinki  
Puh. 0307 14  
Faksi 0307 22 910

**Oy Pohjolan Liikenne Ab**

Postintaival 3  
00240 Helsinki  
Puh. 0307 15  
Faksi 0307 23 760

**Oy VR-Rata Ab**

PL 488  
(Vilhonkatu 13)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 21 051

**Sähköasennuskeskus**

PL 68  
(Kerkkolankatu 32)  
05801 Hyvinkää  
Puh. 0307 25 012  
Faksi 0307 25 002

**Sähkökunnossapitokeskus**

PL 68  
(Kerkkolankatu 32)  
05801 Hyvinkää  
Puh. 0307 25 012  
Faksi 0307 25 002

**Etelä-Suomen ratakeskus**

PL 632  
(Asema-aukio)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 21 219

**Länsi-Suomen ratakeskus**

PL 416  
(Rautatienkatu 25)  
33101 Tampere  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 30 357

**Itä-Suomen ratakeskus**

PL 148  
(Hallituskatu 3)  
45101 Kouvola  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 34 476

**Pohjois-Suomen ratakeskus**

PL 301  
(Ratakatu 2)  
90101 Oulu  
Puh. 0307 10  
Faksi 0307 45 412

**Railtelia Oy**

PL 488  
(Vilhonkatu 13)  
00101 Helsinki  
Puh. 0307 17  
Faksi 0307 20 999

**IT Solicom Oy**

PL 46  
(Valimotie 15 B )  
00381 Helsinki  
Puh. 0307 18  
Faksi 0307 22 122

**Avarra Oy**

Aleksis Kivenkatu 19 B  
00520 Helsinki  
Puh. (09) 348 500  
Faksi (09) 3485 0220



441 017  
Painotuote

Kierrätykseen sopiva tuote.  
Alhaiset päästöt valmistuksessa.

Painopaikka: F.G. Lönnberg



**VR-Yhtymä Oy**

PL 488, 00101 Helsinki

Puhelin 0307 10

Faksi 0307 21 700

[www.vr.fi](http://www.vr.fi)